

Oslo

Oslobygg KF

Del II av konkurransegrunnlaget

Kontraktsgrunnlag

NS 8405

**Prosjekt 11651001 Lambertseter skole -
Innvendig lettriving og miljøsanering
(K211)**

Saksnummer 26/1363

Innholdsfortegnelse

Innholdsfortegnelse	2
A. Generell del.....	7
A.1. Innledning.....	7
A.1.1. Generelt om oppdragsbeskrivelsen.....	7
A.1.2. Oppdragsbeskrivelsen er utarbeidet spesielt for: Lambertseter skole – rehabilitering og utvidelse til B3U3 – Kontrakt 211 Innvendig lettriving og miljøsanering (K211).....	7
A.1.3. Ansvar	7
A.1.4. Fullmakter	7
A.2. Kort om kontraktsarbeidets omfang	8
A.3. Organisasjon og entreprisemodell	9
A.3.1. Organisering.....	9
A.3.2. Entreprenørmodell	9
A.4. Dokumentliste.....	10
B. Kontraktsbestemmelser	11
B.1. Alminnelige kontraktsbestemmelser	11
B.1.1. NS 8405	11
B.1.2. Etske retningslinjer.....	11
B.2. Spesielle kontraktsbestemmelser.....	11
B.2.1. NS 8405 pkt. 3.1 Kontraktsdokumenter	11
B.2.2. NS 8405 pkt. 6 Fullmakter	11
B.2.3. NS 8405 pkt. 8 Varsler og krav	12
B.2.4. NS 8405 pkt. 9.1 Generelle bestemmelser	12
B.2.5. NS 8405 pkt. 9.3 Byggherrens sikkerhetsstillelse	12
B.2.6. NS 8405 pkt. 10.1 Entreprenørens plikt til å holde kontraktarbeidet forsikret	12
B.2.7. NS 8405 pkt. 10.3 Kontroll.....	12
B.2.8. NS 8405 pkt. 10.4 Forsikring ved ombyggingsarbeider	13
B.2.9. NS 8405 pkt. 14.1 Byggherrens rett til å føre kontroll.....	13
B.2.10. NS 8405 pkt. 22.1 Byggherrens rett til å pålegge entreprenøren endringer	13
B.2.11. NS 8405 pkt. 25.3 Entreprenørens varsel om vederlagsjustering.....	13
B.2.12. NS 8405 pkt. 26.1 Utførelsesplikt ved uenighet.....	15
B.2.13. NS 8405 pkt. 26.2 Midlertidig tvisteløsning	15
B.2.14. NS 8405 pkt. 26.3 Entreprenørens søksmål.....	15

B.2.15.	NS8405 pkt. 27.1 Regulering av kontraktssum	15
B.2.16.	NS 8405 pkt. 29.1 Betalingsfrist	16
B.2.17.	NS 8405 pkt. 30.2 Entreprenørens rett til å stanse arbeidet	16
B.2.18.	NS 8405 pkt. 33.2 Betaling av slutfaktura. Innsigelser og krav	16
B.2.19.	NS 8405 pkt. 34.3 Dagmulktens størrelse.....	16
B.2.20.	NS 8405 pkt. 40.2 Eiendomsrett til materialer	17
B.2.21.	NS 8405 pkt. 43.2 Foreløpig oppmannsavgjørelse.....	17
B.2.22.	NS 8405 pkt. 43.3 Tvisteløsning (NS 8405 pkt. 43.3 og 43.4)	17
B.3.	Oslo kommunes miljøkrav	18
B.3.1.	Utslippsfrie bygge- og anleggsplasser	18
B.3.2.	Øvrig transport	18
B.3.3.	Biodrivstoff	18
B.3.4.	Unntaksbestemmelse	18
B.3.5.	Gjenvinning av avfall på byggeplass.....	19
B.3.6.	Mislighold og sanksjoner	19
B.4.	Oslo kommunes seriøsitetsbestemmelser	20
B.4.1.	Krav til lønns- og arbeidsvilkår (NS 8405 pkt. 12.1)	20
B.4.2.	Krav om elektronisk betaling og oppgjør.....	22
B.4.3.	Krav om elektronisk utbetaling av lønn til arbeidets bankkonto.....	22
B.4.4.	Krav om yrkesmessig integritet og dokumentasjonsplikt.....	22
B.4.5.	Byggherrens rett til å gjennomføre revisjon og stedlig kontroll	23
B.4.6.	Konsekvenser ved brudd på konkurranselovgivningen	24
B.4.7.	Krav om fullmakt til å innhente opplysninger gjennom utvidet skatteattest	24
B.4.8.	Krav om oppfyllelse av skatte- og avgiftsforpliktelser.....	25
B.4.9.	Krav om begrensning i antall ledd underentreprenører i vertikal kjede (NS 8405 pkt. 15.1)	26
B.4.10.	Krav om bruk av fast ansatte i 100 % stilling	26
B.4.11.	Krav om dokumentert yrkesskadeborsikring (NS 8405 pkt. 12.1)	28
B.4.12.	Krav om dokumentert obligatorisk pensjonsordning (NS 8405 pkt. 12.1)	28
B.4.13.	Entreprenørens informasjonsplikt	29
B.4.14.	Krav om forhåndsgodkjenning av underentreprenører og kontraktsmedhjelpere.....	29
B.4.15.	Krav til internkontroll og sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) (NS 8405 pkt. 12.1)	30
B.4.16.	Krav om forhåndsregistrering av mannskapslister og føring av oversiktslister..	31
B.4.17.	Krav om inn- og utregistrering med gyldig HMS-kort fra første dag	32
B.4.18.	Krav om registrering og overføring av data fra Entreprenøren for bygge- og anleggssoppdrag	32
B.4.19.	Krav om pliktig medlemskap i StartBANK eller tilsvarende leverandørregister.	33

B.4.20.	Krav om at minst 50 % av arbeidede timer skal utføres av faglærte	33
B.4.21.	Krav om adskilte garderober	33
B.4.22.	Krav til bruk av lærlinger.....	34
B.4.23.	Mislighold av kontraktsforpliktelser – konsekvenser for senere konkurranser ..	34
B.5.	Krav til aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.....	34
B.5.1.	Plikt til å utføre forenklet aktsomhetsvurdering.....	34
B.5.2.	Plikt til å medvirke i kontraktsoppfølgingen.....	36
B.5.3.	Sanksjoner ved manglende ivaretagelse krav til aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv.....	37
C.	Tekniske bestemmelser.....	38
C.1.	Tekniske rammebetingelser.....	38
C.1.1.	Overordnede krav.....	38
C.1.2.	Klima- og miljøoppfølging.....	38
C.1.3.	Ytre miljø og andre rammebetingelser	38
C.2.	Teknisk beskrivelse	43
C.2.1.	Detaljbeskrivelse	43
C.2.2.	Rigg og drift	44
C.2.3.	Rent, tørt, bygg – Generelt.....	51
C.2.4.	Overtakelse.....	52
C.3.	Tegninger og modeller	52
C.3.1.	Generelt om tegninger.....	52
D.	Krav til byggeprosessen	52
D.1.	Administrative rutiner	52
D.1.1.	Søknader	52
D.1.2.	Intern kommunikasjon i prosjektet.....	53
D.1.3.	Ekstern kommunikasjon.....	54
D.1.4.	Prosjekthotell.....	55
D.1.5.	Møter	55
D.1.6.	Tegninger	55
D.1.7.	Fremdriftsstyring	55
D.1.8.	Rapportering.....	57
D.1.9.	Fakturering (tillegg til NS 8405, pkt. 28.1).....	57
D.1.10.	Avvikshåndtering	58
D.2.	Kvalitetssikring.....	58
D.2.1.	Kvalitetsplan	58

D.2.2.	Entreprenørens kvalitetskontroll	58
D.3.	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	59
D.3.1.	Generelt om SHA	59
D.3.2.	SHA-plan	59
D.3.3.	Ansvar, myndighet og organisering av SHA-arbeidet	59
D.3.4.	Hovedbedrift i henhold til Arbeidsmiljøloven	59
D.3.5.	Krav til kompetanse og opplæring innen SHA	59
D.3.6.	Krav til grunnleggende sikkerhetskurs	60
D.3.7.	Oppfølging av SHA arbeidet	60
D.3.8.	SHA- og HMS-tavler	60
D.3.9.	SHA-perm på byggeplassen	61
D.3.10.	Risikoanalyse SHA	61
D.3.11.	Sikker Jobb Analyse (SJA)	62
D.3.12.	Personlig verneutstyr	62
D.3.13.	Vedlikehold og kontroll av anlegg og utstyr	62
D.3.14.	Stans av arbeid og/eller bortvising av personer ved brudd på krav til SHA	63
E.	Frister, dagmulker og fremdrift	64
E.1.	Frister	64
E.2.	Dagmulker og sanksjoner	64
E.2.1.	Dagmulker	64
E.2.2.	Sanksjoner	64
E.3.	Fremdriftsplanlegging	65
E.3.1.	Overordnet fremdriftsplan (Byggherrens hovedfremdriftsplan)	65
E.3.2.	Entreprenørens fremdriftsplan	65
F.	Vederlag	66
F.1.	Prissammenstilling	66
F.2.	Opsjoner	66
F.3.	Regulering	66
G.	Oppdragsgivers ytelser	67
G.1.	Oppdragsgivers medvirkning	67
G.1.1.	Byggherrens kontroller	67
G.1.2.	Uavhengig kontroll	67
G.1.3.	Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)	67
G.1.4.	Miljørevisjon	67
Vedlegg		68

A. Generell del

A.1. Innledning

A.1.1. Generelt om oppdragsbeskrivelsen

Dette kontraktsgrunnlaget er utarbeidet med utgangspunkt i NS 3450:2014 Konkurransesgrunnlag for bygg og anlegg.

A.1.2. Oppdragsbeskrivelsen er utarbeidet spesielt for: Lambertseter skole – rehabilitering og utvidelse til B3U3 – Kontrakt 211 Innvendig lettriving og miljøsanering (K211)

Entreprenør tilknyttet denne kontrakt forpliktes til å følge de til enhver tid gjeldende bestemmelser og retningslinjer som fremkommer i denne oppdragsbeskrivelsen.

Alle krav som fremkommer i denne oppdragsbeskrivelsen, skal være inkludert i pristilbudet gitt av entreprenør.

A.1.3. Ansvar

Rollefordelingen i henhold til Plan- og bygningsloven:

Byggherre: Oslobygg KF
Ansvarlig søker (SØK): Enerhaugen arkitektkontor
Ansvarlig prosjekterende, alle fag (PRO): Norconsult, Enerhaugen arkitektkontor
Ansvarlig utførende (UTF):
Hovedentreprenør for rive- og miljøsaneringsarbeider

A.1.4. Fullmakter

Fullmakter ved endring i kontrakt:

Administrerende direktør Oslobygg	Ubegrenset
Divisjonsdirektørdirektør	kr. 5 000 000
Avdelingsleder	kr. 3 000 000
Seksjonsleder	kr. 1 500 000
Prosjektleder	kr. 200 000

Prosjektets adresseliste viser hvem som innehar rollene.

Ingen andre enn de nevnt over kan påføre Byggherren forpliktelser uten spesiell fullmakt til dette.

A.2. Kort om kontraktsarbeidets omfang

Kontraktsarbeidet omfatter innvendig lettriving og miljøsanering av eksisterende paviljonger og hovedbygning ved Lambertseter skole. Tiltaket gjennomføres som en forberedende entreprise for rehabilitering av bygningsmassen, og har som formål å redusere usikkerhet i videre prosjektering og gjennomføring.

Arbeidene omfatter:

- demontering av himlinger samt gulvoverflater
- demontering av tekniske installasjoner (VVS og elektro)
- riving av enkelte ikke-bærende lettvegger
- åpning av utvalgte innkassinger og hulrom, for å frilegge opprinnelige konstruksjoner
- demontering av løst og fast inventar, med sikte på ombruk der dette er hensiktsmessig
- fjerning av påviste helse- og miljøfarlige stoffer i henhold til gjennomført miljøkartlegging

Det er gjennomført miljøkartlegging av bygningsmassen. Kartleggingen viser at bygningene inneholder moderate mengder helse- og miljøfarlige stoffer, herunder blant annet asbest, ftalater, tungmetaller og øvrige miljøskadelige komponenter i bygningsdeler og tekniske installasjoner, som må håndteres som farlig avfall.

På grunn av skolens vernestatus og pågående reguleringssak er arbeidene er avgrenset til innvendige arbeider, og det foretas ingen inngrep i bygningenes klimaskall eller hovedkonstruksjoner.

Verneverdige bygningsdeler og interiører, herunder hovedinngang med vestibyle og trapperom, slik disse er beskrevet i forslag til reguleringsbestemmelser, berøres ikke av tiltaket.

A.3. Organisasjon og entreprisemodell

A.3.1. Organisering

Prosjektet er organisert med en byggherreorganisasjon som består av Oslobyggs prosjektadministrasjon og deres arkitekt (Enerhaugen arkitektkontor) og prosjekteringsgruppe (Norconsult).

Innehaver av de ulike rollene angis i prosjektets adresseliste som distribueres av Byggherren.

A.3.2. Entreprisemodell

A.3.2.1 Prosjektets oppdeling i entrepriser

- K211 Innvendig lettriving og miljøsanering (denne kontrakt) er en forberedende entreprise som skal legge forholdene til rette for kommende rehabilitering og utvidelse av Lambertseter skole.
- K200 Generalentreprisen, som planlegges utlyst andre halvdel av 2027, omfatter selve rehabiliteringen og utvidelsen av Lambertseter skole.

A.3.2.2 Entrepriseform for denne kontrakten

Dette er en utførelsesentreprise.

A.3.2.3 Tiltransport av entrepriser

Ikke aktuelt

A.3.2.4 Tiltransport av prosjekterende

Ikke aktuelt

A.4. Dokumentliste

Del II Kontraktgrunnlaget	A	Generell del	A.1 Innledning
			A.2 Kort om kontraktarbeidets omfang
			A.3 Organisering og entreprisemodell
			A.4 Dokumentliste
	B	Kontraktsbestemmelser	B.1 Alminnelige kontraktsbestemmelser
			B.2 Spesielle kontraktsbestemmelser
			B.3 Oslo kommunes miljøkrav
			B.4 Oslo kommunes seriøsitetsbestemmelser
			B.5 Sosiale vilkår
	C	Tekniske krav	C.1 Tekniske rammebetingelser
			C.2 Teknisk beskrivelse
			C.3 Tegninger og modeller
			C.4 Tekniske referansedokumenter
	D	Krav til byggeprosessen	D.1 Administrative rutiner
			D.2 Kvalitetssikring
			D.3 Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)
			D.4 Øvrige krav til byggeprosessen
	E	Frister og dagmulker	E.1 Frister
			E.2 Dagmulker
			E.3 Framdriftsplanlegging
	F	Vederlaget	F.1 Prissammenstilling
			F.2 Regningsarbeid
			F.3 Påslag for side- og underentrepriser
			F.4 Opsjoner
			F.4 Regulering
	G	Oppdragsgivers ytelser	
		Vedlegg	

B. Kontraktsbestemmelser

B.1. Almennelige kontraktsbestemmelser

B.1.1. NS 8405

For denne kontrakten gjelder Norsk Standard (NS) 8405:2008 Norsk bygge- og anleggskontrakt, med nedenstående endringer og suppleringer. De til enhver tid gjeldende lover og forskrifter skal følges.

B.1.2. Etske retningslinjer

Handlinger i strid med lover, regler og god forretningsskikk skal ikke forekomme. Byggherren aksepterer ikke trakassering, diskriminering eller annen adferd som andre kan oppfatte som støtende, truende eller nedverdiggende.

B.2. Spesielle kontraktsbestemmelser

Her spesifiseres eller henvises til bestemmelser som supplerer eller erstatter enkelte av bestemmelsene i kap. B.1.

B.2.1. NS 8405 pkt. 3.1 Kontraktsdokumenter

NS 8405 pkt. 3.1 utgår og erstattes med følgende:

Følgende dokumenter inngår i kontrakten:

- a) Signert kontraktsformular
- b) Skriftlig avklaringer og eventuelle referater fra drøftelser/forhandlinger avholdt etter at tilbudet er inngitt
- c) Kontraktsgrunnlagets del II bokstav B
- d) Entreprenørens tilbud
- e) Skriftlige avklaringer og eventuelle referater eller skriftlig materiale fra befaring eller konferanser avholdt før tilbudet ble inngitt
- f) Byggherrens konkurransegrunnlag
- g) NS 8405 (ikke vedlagt)

B.2.2. NS 8405 pkt. 6 Fullmakter

Som tillegg til NS 8405 pkt. 6 kommer følgende:

Entreprenøren, eller den som opptrer på hans vegne, plikter å sette seg inn i de relevante delegasjons- og fullmaktsbestemmelser som gjelder for byggherrens representant i henhold til A.1.4.

Byggeleder og prosjektleder har fullmakt til å avvise entreprenørens krav.

B.2.3. NS 8405 pkt. 8 Varsler og krav

NS 8405 pkt. 8, 2. avsnitt 1. setning utgår og erstattes med følgende:

Alle varsler og krav som påvirker kontrakten mht. pris, kvalitet eller framdrift, herunder varsel om endring iht. NS 8405 pkt. 23.2, 24.2 og 25.3, skal varsles skriftlig pr post eller ved elektronisk kommunikasjon der dette er avtalt likestilt med vanlig post. Øvrige varsel og krav som er innført i referat ført etter 7.1 regnes som skriftlig varsel.

NS 8405 pkt. 8, 3. ledd kommer ikke til anvendelse på krav som for første gang fremsettes i sluttoppgjøret.

B.2.4. NS 8405 pkt. 9.1 Generelle bestemmelser

NS 8405 pkt. 9.1 utgår for så vidt det gjelder byggherrens plikt til å stille sikkerhet. For øvrig gjelder 9.1 fullt ut.

B.2.5. NS 8405 pkt. 9.3 Byggherrens sikkerhetsstillelse

NS 8405 pkt. 9.3 utgår.

B.2.6. NS 8405 pkt. 10.1 Entreprenørens plikt til å holde kontraktarbeidet forsikret

Følgende kommer i tillegg til pkt. 10.1:

Forsikringen skal gjelde inntil alle arbeider vedrørende hele bygget, anlegget og/eller prosjektet er overtatt av byggherren.

B.2.7. NS 8405 pkt. 10.3 Kontroll

Som tillegg til NS 8405 pkt. 10.3 kommer følgende:

Entreprenørens forsikringer skal innen 14 dager etter kontraktsinngåelse dokumenteres med forsikringsbevis. Byggherren plikter ikke å betale avdrag før han har mottatt entreprenørens dokumentasjon.

B.2.8. NS 8405 pkt. 10.4 Forsikring ved ombyggingsarbeider

Pkt. 10.4 siste punkt utgår. Byggherrens forsikringsplikt i henhold til dette punktet ivaretas gjennom Oslo kommunes forsikringsprogram, herunder selvassuranse.

B.2.9. NS 8405 pkt. 14.1 Byggherrens rett til å føre kontroll

Følgende kommer i tillegg til NS 8405 pkt. 14.1:

Byggherren, eller den som er bemyndiget av byggherren, skal ha rett til innsyn i

- a) Entreprenørens kvalitets- og miljøstyringssystem
- b) utførelsen av kontraktarbeidet
- c) produksjonsprosessen
- d) de deler av entreprenørens styringssystemer for øvrig (f.eks. for økonomi, ytre miljø, SHA) og regnskap, som kan ha betydning for entreprenørens oppfyllelse av kontrakten.

Innsynsretten omfatter blant annet revisjon og verifikasjon, inklusive intervjuer, inspeksjon, kontroll og dokumentgjennomgåelse. Entreprenøren skal vederlagsfritt yte rimelig assistanse ved slikt innsyn. Innsynsretten er begrenset til tre år etter at siste betaling har funnet sted.

Entreprenøren skal sikre at byggherren har tilsvarende innsynsrett hos entreprenørens direkte og indirekte kontraktsmedhjelpere, med mindre leveransen har en klart underordnet betydning for entreprenørens evne til å oppfylle sine forpliktelser overfor byggherren.

B.2.10. NS 8405 pkt 22.1 Byggherrens rett til å pålegge entreprenøren endringer

NS 8405 pkt. 22.1 tredje ledd, andre punktum utgår og erstattes med følgende bestemmelse:

Er ikke annet avtalt, kan ikke byggherren pålegge entreprenøren endringer utover 40 % netto tillegg til kontraktssummen.

B.2.11. NS 8405 pkt. 25.3 Entreprenørens varsel om vederlagsjustering

Kravene om særskilt varsel og løpende underretning i NS 8405 pkt. 25.3 andre ledd bokstav a og fjerde ledd, gjelder ikke for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging drift og nedrigging.

Følgende standardiserte bestemmelser gjelder for vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging:

Regulering i uendret byggetid

Hvis prisen på netto vederlagsjusteringer som følge av forhold beskrevet i NS 8405 pkt. 25.2 ikke overstiger 10% av kontraktssum, gis det ingen kompensasjon.

Overstiger prisen på netto vederlagsjusteringer 10% av kontraktssummen, gis det kompensasjon etter følgende formel:

$$\frac{0,5 A (B - 1,1 C)}{C}$$

A = avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel eks. mva.

B = kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist eks mva

C = opprinnelig kontraktsbeløp (kontraktssum eks mva.)

Ved utregningen av kontraktsverdi av utført arbeid på tidspunktet for opprinnelig sluttfrist ekskl. mva. (B), skal det ikke tas hensyn til

- regulering av kontraktssummen pga. lønns- eller prisstigning,
- utbetaling av påslag pga. administrasjon av sideentreprenører eller tiltransport av entreprise/entreprenørkontrakter,
- avbestillingserstatning,
- utløsning av opsjoner
- endringsarbeid som gjøres opp inklusive rigg/drift, og
- kompensasjon for økt rigg og drift i endret byggetid.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres iht. «Bustadblokk i alt», regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

Regulering i forlenget byggetid

Har entreprenøren krav på fristforlengelse etter NS 8405 pkt. 24.1, jf. 24.5, skal vederlagsjustering for kapitalytelser, rigging, drift og nedrigging kompenseres etter følgende formel:

$$\frac{0,7 A (Z)}{Y}$$

A = Avtalt pris på opprinnelig rigg- og driftskapittel ekskl. mva.

Y = Opprinnelig byggetid (med opprinnelig byggetid menes tiden fra avtalt oppstart på byggeplass, jf. punkt E.1 (hvis dato for dette er angitt i konkurransegrunnlaget, hvis ikke gjelder dato for første mulige igangsettelse på byggeplass), til avtalt overtakelse, jf. punkt E.1). Byggetiden beregnes i hverdager.

Z = Forlengelsen utover opprinnelig byggetid (med forlengelse menes differansen mellom opprinnelig og ny byggetid, hvor ny byggetid beregnes ut ifra faktisk igangsetting på byggeplass til avtalt ny dato for overtakelse). Forlengelsen beregnes i hverdager.

Dersom fristforlengelse kun er gitt for deler av arbeidene, skal A reduseres forholdsmessig.

Reguleringsbeløp ifølge denne bestemmelse, lønns- og prisreguleres iht. »Bustadblokk i alt», regnet i måneder fra tilbudsdato til tyngdepunkt for produksjon i byggetiden.

B.2.12. NS 8405 pkt. 26.1 Utførelsesplikt ved uenighet

NS 8405 pkt. 26.1 tredje ledd utgår.

B.2.13. NS 8405 pkt. 26.2 Midlertidig tvisteløsning

NS 8405 pkt. 26.2 utgår. Partene kan imidlertid avtale å benytte midlertidig tvisteløsning med bruk av oppmann i det enkelte tilfelle.

B.2.14. NS 8405 pkt. 26.3 Entreprenørens søksmål

NS 8405 pkt. 26.3 gjelder, dog slik at ordinær rettergang er hovedregelen. Midlertidig tvisteløsning eller voldgift må være avtalt i det enkelte tilfelle.

B.2.15. NS8405 pkt. 27.1 Regulering av kontraktssum

Ved regulering benyttes Statistisk Sentralbyrås indeks: «Bustadblokk i alt».

Oppgitte priselementer for regningsarbeid skal justeres 1. januar hvert år, men tidligst første gang 6 måneder etter tilbudsinnngivelse.

B.2.16. NS 8405 pkt. 29.1 Betalingsfrist

NS 8405 pkt. 29.1 første setning utgår og erstattes med:

Byggherre plikter å betale innen 30 dager etter at han har mottatt korrekt faktura i henhold til de øvrige faktureringsbestemmelsene i kontrakten.

B.2.17. NS 8405 pkt. 30.2 Entreprenørens rett til å stanse arbeidet

NS 8405 pkt. 30.2 først avsnitt utgår, og erstattes med følgende:

Entreprenøren har med 48 timers skriftlig varsel rett til å stanse utførelsen dersom byggherren vesentlig misligholder sin betalingsforpliktelse, eller det er klart at slik mislighold vil inntre.

B.2.18. NS 8405 pkt. 33.2 Betaling av slutfaktura. Innsigelser og krav

Som tillegg til NS 8405 pkt. 33.2 kommer følgende:

Ved uenighet om kravets berettigelse og /eller ved helt eller delvis frafall av krav, skal entreprenøren sende kreditnota for hele fakturabeløpet, samtidig som det utstedes 2 nye fakturaer for hhv. omtvistet og uomtvistet krav.

Fakturaene betegnes ikke som slutfaktura, men som delfaktura merket "omtvistet" og "uomtvistet sluttoppgjør". Uomtvistet krav betales av byggherren innen forfall oppført på ny faktura iht. gjeldende faktureringsrutiner.

Utstedelse av nye fakturaer, slik beskrevet ovenfor, endrer ikke ved avtalte virkninger knyttet til slutfaktura.

B.2.19. NS 8405 pkt. 34.3 Dagmulktens størrelse

NS 8405 pkt. 34.3 tredje ledd utgår, og erstattes med følgende:

Det samlede dagmulktansvar som følge av overskridelse av dagmulktbelagte frister er begrenset til 10 % av kontraktssummen. Begrensningen gjelder ikke ved forsett eller grov uaktsomhet.

B.2.20. NS 8405 pkt. 40.2 Eiendomsrett til materialer

Som tillegg til NS 8405 pkt. 40.2 andre ledd kommer følgende:

Materialer som skal gjenbrukes senere i andre prosjekter tilfaller byggherren.

B.2.21. NS 8405 pkt. 43.2 Foreløpig oppmannsavgjørelse

NS 8405 pkt. 43.2 utgår.

Partene kan imidlertid avtale å benytte foreløpig oppmannsavgjørelse i det enkelte tilfelle.

B.2.22. NS 8405 pkt. 43.3 Tvisteløsning (NS 8405 pkt. 43.3 og 43.4)

NS 8405 pkt. 43.3 og pkt. 43.4 utgår og erstattes med følgende tekst:

Enhver tvist mellom partene om kontraktsforholdet som ikke løses i minnelighet avgjøres ved ordinær rettergang, med mindre partene er enige om avgjørelse ved voldgift. Voldgift må i tilfelle være begjært innen 14 dager etter at partene er blitt enige om voldgiftsbehandling.

Ved løsning av tvister skal norsk rett legges til grunn. Verneting er Oslo tingrett.

B.3. Oslo kommunes miljøkrav

Følgende er Oslo kommunes miljøkrav som gjelder i kontraktperioden

B.3.1. Utslippsfrie bygge- og anleggsplasser

Leverandøren skal gjennomføre arbeidet på bygge- og anleggsplassen utslippsfritt.

B.3.2. Øvrig transport

For kjøretøy med tillatt totalvekt under 3,5 tonn gjelder følgende for siste transportstrekning/last mile:

1. Leverandøren forplikter seg til kun å benytte kjøretøy som enten er utslippsfrie eller biogassbaserte i gjennomføringen av kontrakten.

For kjøretøy med en tillatt totalvekt over 3,5 tonn gjelder følgende for siste transportstrekning/last mile:

1. Alle kjøretøy som benyttes i gjennomføringen av kontrakten være utslippsfrie eller biogassbaserte.
2. Kjøretøy som omfattes av unntak i pkt. 1), skal ved gjennomføringen av kontrakten minimum være fossilfrie og minimum oppfylle euroklasse 6/VI.
3. Biodrivstoff som benyttes under gjennomføring av kontrakten skal være dokumentert bærekraftig biodrivstoff ut over omsetningskrav. Det skal ikke benyttes biodrivstoff basert på palmeolje eller biprodukter fra palmeoljeproduksjon.
4. Dokumentasjon for transportleveransene skal fremlegges ved forespørsel og skal inneholde all relevant informasjon samt kjøretøyets registreringsnummer.

B.3.3. Biodrivstoff

For kjøretøy og maskiner hvor det ikke er stilt krav om nullutslipp eller biogass skal det benyttes minimum euroklasse 6/VI og dokumentert bærekraftig biodrivstoff ut over omsetningskrav. Det skal ikke benyttes biodrivstoff basert på palmeolje eller biprodukter fra palmeoljeproduksjon.

B.3.4. Unntaksbestemmelse

Oppdragsgiver kan i kontraktperioden etter en konkret vurdering gi Leverandøren unntak fra enkelte kontraktskrav. Unntak kan ikke gis der behovet skyldes forhold Leverandøren kjente til eller burde ha kjent til ved innlevering av endelig tilbud.

Leverandøren skal sende skriftlig søknad om unntak til Oppdragsgiver uten ugrunnet opphold. Søknaden skal minimum inneholde opplysninger og dokumentasjon om:

1. Maskin eller kjøretøy som det søkes unntak for og hvilken erstatning som skal benyttes.
2. Begrunnelse for hvorfor det ikke er mulig for Leverandøren å oppfylle kravet.
3. Perioden det søkes unntak for.

Oppdragsgiver må innvilge søknaden skriftlig før unntak fra kontraktskrav anses som godkjent.

Ved innvilget unntak skal det benyttes minimum euroklasse 6/VI og dokumentert biodrivstoff ut over omsetningskrav. Det skal ikke benyttes biodrivstoff basert på palmeolje eller biprodukter fra palmeproduksjon.

B.3.5. Gjenvinning av avfall på byggeplass

Minimum 90 vektprosent av avfallet som oppstår i tiltak som har krav om avfallsplan i henhold til byggteknisk forskrift skal sorteres i ulike avfallstyper og leveres til godkjent avfallsmottak eller direkte til gjenvinning. Avfall som består av gravemasser fra byggevirksomhet er ikke omfattet.

B.3.6. Mislighold og sanksjoner

Klima- og miljøkrav omfatter krav eller kriterier som reduserer negativ klima- eller miljøpåvirkning ved ytelsen, eller fremmer klimavennlige løsninger, og som fremgår av konkurransegrunnlaget eller leverandørens tilbud.

Ved brudd på klima- og miljøkrav kan Oppdragsgiver

- a. kreve at forholdet rettes eller at misligholdet opphører,
- b. holde tilbake inntil 1 prosent av kontraktssummen, frem til forholdet er rettet eller misligholdet opphører,
- c. ilegge et forholdsmessig gebyr. I vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Oppdragsgiver. Leverandørens samlede gebyransvar for brudd på klima- og miljøkrav er begrenset til 5 % av kontraktssummen. Ansvarsbegrensingen gjelder ikke der bruddet har sin årsak i forsett eller grov uaktsomhet hos leverandøren,
- d. kreve at Leverandøren skifter ut underleverandøren for Leverandørens regning og risiko, dersom bruddet har skjedd hos underleverandøren,
- e. heve kontrakten eller stanse arbeidet for Leverandørens regning og risiko dersom bruddet anses som vesentlig, uavhengig av om forholdet er rettet eller krevd rettet. Leverandørens

forsinkelse som følge av stansing etter denne bestemmelsen avskjærer ikke Oppdragsgivers rett på dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinket levering,

f. kreve å få tiltransportert Leverandørens kontrakter med underleverandører dersom Oppdragsgiver har hevet kontrakten med Leverandøren.

Alle avtaler Leverandøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.4. Oslo kommunes seriøsitetsbestemmelser

Her spesifiseres eller henvises til bestemmelser som supplerer eller erstatter enkelte av bestemmelsene i kap. B.1 og B.2.

B.4.1. Krav til lønns- og arbeidsvilkår (NS 8405 pkt. 12.1)

Medvirkende arbeiders lønns- og arbeidsvilkår skal ikke være dårligere enn det som følger av den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølovgivning.

Med lønns- og arbeidsvilkår menes blant annet arbeidstid, lønn herunder overtidstillegg, skift- og turnustillegg og ulempetillegg, obligatorisk tjenestepensjon og dekning av utgifter til reise, kost og losji.

På områder som er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale skal medvirkende arbeiders lønns- og arbeidsvilkår ikke være dårligere enn allmenngjøringsforskriften for den aktuelle bransje.

På områder som ikke er dekket av forskrift om allmenngjort tariffavtale, skal medvirkende arbeiders lønns- og arbeidsvilkår ikke være dårligere enn landsomfattende tariffavtale for den aktuelle bransje.

På områder som ikke er dekket av allmenngjøringsforskrift eller landsdekkende tariffavtale, skal Entreprenøren se hen til allmenngjort eller landsdekkende tariffavtaler for lignende arbeidsområder, og fastsette lønns- og arbeidsvilkår for medvirkende arbeider som ikke er dårligere enn disse.

Der det ikke finnes allmenngjort eller landsdekkende tariffavtale for lignende arbeidsområde, skal medvirkende arbeiders lønns- og arbeidsvilkår ikke være vesentlig dårligere enn det som er normalt i yrket og som det er naturlig å sammenligne med.

Der Entreprenøren eller underentreprenør tilbyr innkvartering for arbeidere som medvirker til oppfyllelse av denne kontrakten, skal Entreprenøren på forespørsel dokumentere at boliglokalene er forsvarlig utformet, innredet og vedlikeholdt i tråd med arbeidsmiljøloven eller tariffavtaler der disse

stiller høyere krav til innkvartering. Entreprenøren skal også på forespørsel dokumentere at innkreving av husleie er i henhold til arbeidsmiljøloven og husleieloven.

Entreprenøren skal på forespørsel vederlagsfritt dokumentere at krav som følger av denne bestemmelsen er oppfylt. Dokumentasjon som minimum kan kreves er kopi av arbeidsavtale, lønsslipp, timeliste, arbeiderens CV og arbeidsgiverens bankutskrift.

Entreprenøren og eventuelle underentreprenører plikter å føre timelister. Timelistene skal minimum vise dato og klokkeslett for arbeidets begynnelse og slutt, varighet på lovpålagte pauser, og det totale antall arbeidede timer per dag og per uke. Det skal fremgå tydelig hvilke oppdrag timene gjelder for.

Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere skriftlig avtale om trekk i lønn, gjennomsnittsberegning av arbeidstid og arbeidsplan.

Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere betaling for kostnader knyttet til kost, losji og reise der arbeideren har rett til slik utgiftsdekning.

Entreprenøren skal gjennomføre nødvendig kontroll hos sine underentreprenører for å påse at pliktene etter denne bestemmelsen overholdes. Personvern skal ivaretas ved kontroll.

Entreprenøren skal for øvrig overholde den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølovgivning.

Ved brudd på denne bestemmelsen skal Entreprenøren rette forholdet umiddelbart. Byggherren har rett til å holde tilbake et forholdsmessig beløp på opptil to ganger uberettiget besparelse frem til forholdet er rettet.

Ved brudd på denne bestemmelsen har Byggherren rett til å ilegge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget til Entreprenøren. Beløpet skal ikke være mindre enn kr 1 500 per brudd per person. Ved vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Byggherren.

Ved vesentlig brudd på bestemmelsen hos underentreprenør, kan Byggherren kreve at Entreprenøren skifter ut underentreprenør. Utsiftingen skal skje uten kostnad for Byggherren.

Ved vesentlig brudd på denne bestemmelsen kan Byggherren heve avtalen, uavhengig av om Entreprenøren retter forholdene. Dersom Byggherren hever kontrakten med Entreprenøren, kan Byggherren kreve å få tiltransportert Entreprenørens kontrakter med underentreprenører.

Alle avtaler Entreprenøren inngår for utførelse av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.4.2. Krav om elektronisk betaling og oppgjør

All betaling og oppgjør i forbindelse med oppfyllelse av denne kontrakten skal foretas med elektronisk betalingsmiddel, og skal kunne dokumenteres.

Ved brudd på denne bestemmelsen har Byggherren rett til å ilegge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget til Entreprenøren med et beløp på inntil 1 prosent av kontraktssummen. Beløpet skal uansett ikke være mindre enn kr 1 500 per brudd. I vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Byggherren.

Alle avtaler Entreprenøren inngår for utførelse av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.4.3. Krav om elektronisk utbetaling av lønn til arbeidets bankkonto

Lønn, vederlag og annen godtgjørelse til arbeider som medvirker til å oppfylle kontrakten, skal utbetales til den enkelte arbeidets bankkonto uten kostnader for arbeideren.

Ved brudd på denne bestemmelsen har Byggherren rett til å ilegge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget til Entreprenøren med et beløp på inntil 1 prosent av kontraktssummen. Beløpet skal uansett ikke være mindre enn kr 1 500 per brudd per person. I vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Byggherren.

Alle avtaler Entreprenøren inngår for utførelse av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.4.4. Krav om yrkesmessig integritet og dokumentasjonsplikt

Dersom Byggherren har berettiget tvil om Entreprenørens eller eventuelle underentreprenørers yrkesmessige integritet eller hvem som er kommunens reelle kontraktspart, plikter Entreprenøren på forespørsel å fremlegge relevant dokumentasjon på at Entreprenøren/underentreprenør ikke har begått alvorlige feil som kan medføre tvil om yrkesmessig integritet og/eller hvem som er reell kontraktspart.

Dersom Entreprenøren på forespørsel ikke fremlegger relevant dokumentasjon som nevnt over, eller det avdekkes andre forhold som kunne ført til avvisning i konkurransen som ligger til grunn for kontrakten, kan Byggherren for Entreprenørens regning og risiko heve kontrakten, eller kreve utskiftning av underentreprenør dersom tvil om yrkesmessig integritet og/eller reelt eierskap gjelder underentreprenør.

Alle avtaler Entreprenøren inngår for utførelse av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.4.5. Byggherrens rett til å gjennomføre revisjon og stedlig kontroll

Oslo kommune kan gjennomføre leverandørrevisjoner og innhente all dokumentasjon som anses nødvendig for å verifisere at kontraktens krav og lovkrav er oppfylt. Revisjon kan gjennomføres fra kontraktsinngåelse og frem til seks måneder etter at slutfaktura er betalt.

Revisjon kan omfatte undersøkelser, innhenting av dokumentasjon og stedlig kontroll både hos Entreprenøren, eventuelle underentreprenører og på steder der kontraktsarbeidet utføres. Entreprenøren skal vederlagsfritt stille nødvendige ressurser til disposisjon og oversende etterspurt dokumentasjon i forbindelse med revisjon eller kontroll. Medvirknings- og dokumentasjonsplikten omfatter også underentreprenører.

Tillitsvalgte kan ikke nektes adgang ved stedlig kontroll der kontraktsarbeidet utføres.

Revisjon og stedlig kontroll kan utføres av Oslo kommune eller tredjepart engasjert av Byggherren. Slik tredjepart identifiseres i denne bestemmelsen med Byggherren. Entreprenøren kan motsette seg at en direkte konkurrent av Entreprenøren blir oppnevnt som tredjepart.

Byggherren har rett til å samarbeide med andre offentlige Byggherrer og samarbeidspartnere i oppfølgingen av seriøsitetsbestemmelser, samt innenfor lovverkets rammer å dele relevant informasjon og dokumentasjon fra oppfølgingen. Byggherren skal sikre at informasjonen deles på forsvarlig måte.

Ved brudd på denne bestemmelsen har Byggherren rett til å ilegge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget til Entreprenøren med et beløp på inntil 1 prosent av kontraktssummen. Beløpet skal uansett ikke være mindre enn kr 1 500 per brudd. I vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Byggherren.

Alle avtaler Entreprenøren inngår for utførelse av arbeid under denne kontrakten, skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.4.6. Konsekvenser ved brudd på konkurranselovgivningen

Dersom Byggherren har klare holdepunkter for at Entreprenøren eller underentreprenør har inngått avtaler med hensikt om å vri konkurransen, kan Byggherren heve kontrakten eller kreve utskifting av underentreprenør for Entreprenørens regning og risiko. Dersom Byggherren hever kontrakten med Entreprenøren, kan Byggherren kreve å få tiltransportert Entreprenørens kontrakter med underentreprenører.

Før heving eller utskifting av underentreprenørskjer, skal Oppdragiver vurdere tiden som er gått siden bruddet på konkurranseloven ble begått, hvilke self-cleaning-tiltak som er iverksatt fra Entreprenørens eller underentreprenørens side og eventuelt andre momenter som kan ha betydning for vurderingen av om hevingen eller utskiftningen av underentreprenører forholdsmessig. Dersom bruddet på konkurranselovgivningen direkte har rammet eller berørt Oslo kommune, vil heving alltid anses å være forholdsmessig.

Alle avtaler Entreprenøren inngår om utførelse av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende krav.

B.4.7. Krav om fullmakt til å innhente opplysninger gjennom utvidet skatteattest

Byggherren skal til enhver tid ha fullmakt fra Entreprenøren og underentreprenører til å innhente opplysninger om de forhold som er angitt i fullmakt til innhenting av opplysninger om skatte- og avgiftsforhold m.m., som er vedlagt denne kontrakt som vedlegg B.4.7.1 Skjema fullmakt.

Ved brudd på bestemmelsen kan Byggherren ilegge et gebyr på kr 1 500 per hverdag frem til forholdet er rettet.

Ved vesentlig brudd på bestemmelsen kan Byggherren heve avtalen. Dersom Byggherren hever kontrakten med Entreprenøren, kan Byggherren kreve å få tiltransportert Entreprenørens kontrakter med underentreprenører.

Ved vesentlig brudd på bestemmelsen hos underentreprenør, kan Byggherren kreve at Entreprenøren skifter ut underentreprenøren. Utskiftingen skal skje uten kostnad for Byggherren. Byggherren kan ilegge Entreprenøren et gebyr på kr 1 500 per hverdag dersom underentreprenørsom har begått det aktuelle bruddet ikke blir skiftet ut innen en frist satt av Byggherren.

Alle avtaler Entreprenøren inngår om utførelse av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende krav.

B.4.8. Krav om oppfyllelse av skatte- og avgiftsforpliktelser

Entreprenøren og eventuell underentreprenør skal til enhver tid oppfylle sine forpliktelser til å betale skatter og avgifter. Entreprenøren er ansvarlig for å dokumentere at underentreprenører oppfyller sine skatte- og avgiftsforpliktelser.

Byggherren kan til enhver tid kreve fremleggelse av attest for skatt og merverdiavgift som ikke er eldre enn 6 måneder og foreta kontroll av Entreprenørens og eventuelle underentreprenørers oppfyllelse av forpliktelser til å betale skatt og/eller avgifter. Fra underentreprenører med forretningsadresse i andre EØS-land enn Norge, skal det innhentes tilsvarende attest. Attestene skal til enhver tid finnes lett tilgjengelig for Byggherren.

Ved brudd på bestemmelsen skal Entreprenøren og eventuell underentreprenør rette forholdet. Byggherren kan kreve at forholdet er rettet før Entreprenøren eller eventuelle underentreprenører påbegynner sitt kontraktsarbeid. Byggherren kan ilegge et gebyr på kr 1 500 per hverdag frem til forholdet er rettet.

Ved vesentlig mislighold kan Byggherren i tillegg til å ilegge et gebyr, stanse arbeidet frem til forholdet er rettet eller heve avtalen. Dette gjelder uavhengig av om misligholdet skjer hos Entreprenøren eller underentreprenør.

Ved vesentlig brudd på bestemmelsen hos underentreprenør, kan Byggherren kreve at Entreprenøren skifter ut underentreprenøren. Utsiftingen skal skje uten kostnad for Byggherren. Byggherren kan heve avtalen med Entreprenøren dersom underentreprenøren som har begått det aktuelle bruddet ikke blir skiftet ut innen en satt frist fra Byggherren.

Retten til å kreve forholdet rettet, stanse arbeidene eller heve gjelder ikke dersom kravet formelt er bestridt overfor kompetent myndighet og Entreprenøren kan sannsynliggjøre overfor Byggherren at det er berettiget å bestride kravet.

Alle avtaler Entreprenøren inngår om utførelse av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende krav.

B.4.9. Krav om begrensning i antall ledd underentreprenører i vertikal kjede (NS 8405 pkt. 15.1)

Følgende kommer i tillegg til pkt. 15.1:

Entreprenøren kan maksimalt benytte 1 ledd underentreprenører i vertikal kjede. Innleie av arbeidskraft fra bemanningsforetak regnes som ett ledd.

Etter at kontrakten er inngått, kan Byggherren godta flere ledd dersom det på grunn av uforutsette eller spesielle omstendigheter er nødvendig for å få gjennomført kontrakten. Det skal ikke brukes flere ledd underentreprenører enn nødvendig, og ikke i større utstrekning enn det som følger av forskrift om offentlige anskaffelser.

Ved brudd på denne bestemmelsen har Byggherren rett til å ilegge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget til Entreprenøren med et beløp på inntil 1 prosent av kontraktssummen. Beløpet skal uansett ikke være mindre enn kr 3 000 per brudd. I vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Byggherren.

Ved vesentlig mislighold av ovennevnte plikter, eller der det er klart at slikt mislighold vil inntreffe, kan Byggherren med rimelig varsel stanse arbeidene for Entreprenørens regning og risiko eller heve kontrakten. Dersom Byggherren hever kontrakten med Entreprenøren, kan Byggherren kreve å få tiltransportert Entreprenørens kontrakter med underentreprenører.

Alle avtaler Entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.4.10. Krav om bruk av fast ansatte i 100 % stilling

Ved oppfyllelse av denne kontrakten skal Entreprenøren og eventuelle underentreprenør benytte fast ansatte som har 100 % stilling. Lønnen skal i løpet av et kalenderår ikke være lavere enn det stillingsprosenten tilsier. Kravene gjelder uavhengig av om arbeideren er ansatt hos Entreprenøren eller eventuelle underentreprenør, og uavhengig av om utleiebedriften er produksjonsbedrift eller bemanningsforetak.

Det kan gjøres unntak fra kravet om bruk av fast ansatte der en midlertidig ansatt erstatter fast ansatt som er sykmeldt, i foreldrepermisjon, avvikler ferie eller lignende.

Det kan gjøres unntak fra kravet om 100 % stilling der redusert stilling skyldes helsemessige, sosiale eller andre viktige velferdsgrunner på den ansattes side. Stillingsgraden skal ikke settes lavere enn

det hensynet til arbeideren tilsier. Byggherre kan også tillate unntak der andre viktige grunner tilsier det.

Det kan gjøres unntak fra kravene i første ledd der det er nødvendig å hente inn spisskompetanse for en kort periode for å få gjennomført denne kontrakten.

Entreprenøren skal ved kontraktsoppstart og ved eventuelle endringer oppgi antall arbeidere som ikke er fast ansatte og/eller jobber redusert stilling. Entreprenøren må på forespørsel skriftlig dokumentere behovet for å fravike hovedregelen i første ledd.

Unntak fra kravene i første ledd må uansett aldri skje i større utstrekning enn det som følger av arbeidsmiljøloven.

Personer som omfattes av opplæringslova eller er på arbeidsmarkedstiltak i regi av eller i samarbeid med Arbeids- og velferdsetaten eller tilsvarende offentlig instans, kan benyttes uavhengig av kravene i første ledd.

Entreprenøren skal ved kontraktsoppstart på forespørsel redegjøre for hvordan kravet vil bli oppfylt i kontraktsperioden, samt jevnlig oversende rapporter som viser oppfylleelsesgraden.

Entreprenøren skal gjennomføre nødvendig kontroll hos sine underentreprenører for å påse at kravene overholdes. Alle avtaler Entreprenøren inngår for utførelse av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

Ved kontraktsavslutning skal det fremlegges en sluttrapport med oversikt over bemanningen og oppfyllelse gjennom hele kontraktsperioden. Timelister, med angivelse av tidspunktet for arbeidstidens start og slutt, skal fremlegges på anmodning.

Ved brudd på bestemmelsen kan Byggherren holde tilbake inntil 1 prosent av kontraktssummen inntil forholdet er rettet.

Ved brudd på bestemmelsen har Byggherren rett til å ilegge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget til Entreprenøren med et beløp på inntil 1 prosent av kontraktssummen. Beløpet skal uansett ikke være mindre enn kr 3 000 per brudd. I vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Byggherren.

Ved vesentlige brudd på bestemmelsen kan Byggherren stanse eller heve arbeidet for Entreprenørens regning og risiko. Entreprenørens forsinkelse som følge av stansing, gir Byggherren rett på dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinket levering.

Dersom Byggherren hever kontrakten med Entreprenøren, kan Byggherren kreve å få tiltransportert Entreprenørens kontrakter med underentreprenører.

Dersom bruddet har skjedd hos underentreprenøren, kan Byggherren kreve at Entreprenøren skifter ut underentreprenøren for Entreprenørens regning og risiko.

Alle avtaler Entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.4.11. Krav om dokumentert yrkesskedeforsikring (NS 8405 pkt. 12.1)

Alle arbeidere som utfører kontraktsarbeid i Norge ved oppfyllelsen av denne kontrakten, skal være dekket av yrkesskedeforsikring, jf. lov om yrkesskedeforsikring. Entreprenør skal på forespørsel levere dokumentasjon på at kravet er oppfylt. Dersom Entreprenøren kan påberope seg en unntaksbestemmelse i lov om yrkesskedeforsikring, skal dette også dokumenteres før kontraktsoppstart, og i kontraktsperioden på forespørsel.

Ved brudd på bestemmelsen kan Byggherren stanse arbeidene for Entreprenørens regning og risiko til forholdet er rettet eller heve avtalen. Entreprenørens forsinkelse som følge av stansing, gir Byggherren rett på dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinket levering. Dersom Byggherren hever kontrakten med Entreprenøren, kan Byggherren kreve å få tiltransportert Entreprenørens kontrakter med underentreprenører.

Dersom bruddet har skjedd hos underentreprenør, kan Byggherren kreve at Entreprenøren skifter ut underentreprenøren for Entreprenørens regning og risiko.

Alle avtaler Entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.4.12. Krav om dokumentert obligatorisk pensjonsordning (NS 8405 pkt. 12.1)

Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere at alle arbeidere som utfører arbeid under denne kontrakten og som faller inn under en obligatorisk pensjonsordning, er innmeldt i en slik ordning.

Ved brudd på bestemmelsen skal Entreprenøren eller underentreprenørrette forholdet. Retting anses ikke utført før økonomisk tap på grunn av manglende innmelding i obligatorisk pensjonsordning er kompensert, regnet fra oppstart av kontraktsarbeidet.

Ved brudd på denne bestemmelsen har Byggherren også rett til å ilegge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget til Entreprenøren med et beløp på inntil 1 prosent av kontraktssummen. Beløpet skal uansett ikke være mindre enn kr 1 500 per brudd. I vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Byggherren.

Dersom bruddet har skjedd hos underentreprenør, kan Byggherren kreve at Entreprenøren skifter ut underentreprenøren for Entreprenørens regning og risiko.

Alle avtaler Entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.4.13. Entreprenørens informasjonsplikt

Entreprenøren skal før medvirkende arbeider kan starte sitt kontraktsarbeid, gi arbeiderene informasjon om de seriøsitetsbestemmelsene som gjelder for denne kontrakten og arbeiderens rettigheter i henhold til norsk arbeidsmiljølovgivning.

Entreprenøren skal sikre at kommunens informasjonsmaterieell er synlig på bygge-, anleggs-, renholds- eller arbeidslokasjonen.

Entreprenøren skal på forespørsel dokumentere at kravet etter første ledd er oppfylt.

B.4.14. Krav om forhåndsgodkjenning av underentreprenører og kontraktsmedhjelpere

Alle underentreprenører, herunder bemanningsforetak, skal skriftlig forhåndsgodkjennes av Byggherren før under Entreprenøren kan starte arbeidet. Byggherren skal vurdere forespørselen om godkjenning innen rimelig tid, og kan bare nekte godkjenning dersom det foreligger saklig grunn. Byggherrens godkjenning endrer ikke Entreprenørens forpliktelser overfor Byggherren.

I forbindelse med godkjenning av en underentreprenør skal Entreprenøren ha innhentet skatteattest for underentreprenøren.

Entreprenøren skal til enhver tid kunne dokumentere at underentreprenøren oppfyller kontraktens bestemmelser.

Entreprenøren skal for egen regning og risiko bortvise underentreprenører som ikke er forhåndsgodkjent av Byggherren.

Ved brudd på denne bestemmelsen har Byggherren rett til å ilegge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget til Entreprenøren med et beløp på inntil 1 prosent av kontraktssummen. Beløpet skal uansett ikke være mindre enn kr 3 000 per brudd. I vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Byggherren.

Ved vesentlig mislighold kan Byggherren med rimelig varsel, stanse arbeidene for Entreprenørens regning og risiko, eller heve kontrakten.

Dersom Byggherren hever kontrakten med Entreprenøren, kan Byggherren kreve å få tiltransportert Entreprenørens kontrakter med underentreprenører.

B.4.15. Krav til internkontroll og sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA) (NS 8405 pkt. 12.1)

Entreprenøren skal ved utførelsen av kontraktarbeidet følge den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljø- og internkontrollovgivning.

For bygge- og anleggsarbeider skal relevante deler av Byggherrens SHA-plan innarbeides og følges opp gjennom Entreprenørens internkontroll. Innarbeidingen skal skje slik at SHA-planens bestemmelser kan identifiseres.

Entreprenøren skal sørge for at arbeiderne kan kommunisere på en slik måte at mangelfull kommunikasjon ikke utgjør en sikkerhetsrisiko.

Med mindre annet er avtalt, skal alle Entreprenørens nøkkelpersoner i prosjektet forstå og kunne gjøre seg godt forstått på norsk.

Minst én av det utførende personell på ethvert arbeidslag skal kunne forstå og gjøre seg forstått på norsk eller engelsk. Vedkommende skal i tillegg forstå og gjøre seg forstått på et språk alle de andre på arbeidslaget forstår og kan gjøre seg forstått på.

Ved alvorlige brudd på bestemmelsen har Byggherren rett til å stanse arbeidene for Entreprenørens regning og risiko i den utstrekning Byggherren anser det nødvendig på grunn av fare for liv og helse. Entreprenørens forsinkelse som følge av stansing gir Byggherren rett på dagmulkt etter kontraktens bestemmelser om forsinket levering.

For mindre alvorlige brudd, der det ikke er fare for liv og helse og stansing ikke anses nødvendig, kan Oppdragiver ilegge et gebyr på kr 1 500 per hverdag til forholdet er rettet.

Ved vesentlig mislighold kan Byggherren heve avtalen, selv om Entreprenøren retter forholdene.

Ved vesentlig brudd på bestemmelsen hos underentreprenør, kan Byggherren kreve at Entreprenøren skifter ut underentreprenør. Utsiftingen skal skje uten kostnad for Byggherren. Byggherren kan heve avtalen med Entreprenøren dersom underentreprenørsom har begått det aktuelle bruddet ikke blir skiftet ut innen en frist satt av Byggherren.

Alle avtaler Entreprenøren inngår om utførelse av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende krav.

B.4.16. Krav om forhåndsregistrering av mannskapslister og føring av oversiktslister

Entreprenøren skal, før oppstart av arbeidet, registrere hvilke personer som skal utføre arbeid på bygge, anleggs-, renholds- eller annen arbeidslokasjon (mannskapsliste). Registreringen skal skje i HMSREG i oppdrag hvor HMSREG benyttes. Ved endringer i mannskap/bemannings, skal Entreprenøren uten ugrunnet opphold gi Byggherren en oppdatert mannskapsliste.

Entreprenøren plikter på vegne av Byggherren daglig å føre og kontrollere oversiktslistene over alle som utfører arbeid på bygge, anleggs-, renholds- eller annen arbeidslokasjon med det innhold som følger av i byggherreforskriften. Byggherren skal til enhver tid ha rett til innsyn i oversiktslistene.

Ved brudd på denne bestemmelsen har Byggherren rett til å ilegge et forholdsmessig gebyr og/eller forholdsmessig avkorte vederlaget til Entreprenøren med et beløp på inntil 1 prosent av kontraktssummen. Beløpet skal uansett ikke være mindre enn kr 1 500 per brudd. I vurderingen av hva som er forholdsmessig, skal det særlig legges vekt på bruddets alvorlighetsgrad, omfang, varighet og betydning for Byggherren.

B.4.17. Krav om inn- og utregistrering med gyldig HMS-kort fra første dag

Alle som medvirker til oppfyllelsen av denne kontrakten skal fra første dag bære synlig og gyldig HMS-kort, utstedt av Arbeidstilsynet.

Bekreftelse med QR-kode på at HMS-kort er innvilget fra Arbeidstilsynet aksepteres frem til HMS-kort mottas. Søknadsskjema o.l. aksepteres ikke som HMS-kort.

Bekreftelse fra opplæringsinstitusjon, NAV eller kommune, med navn, fødselsdato og organisasjonsnummer for virksomheten der arbeideren er utplassert og tidsperioden for utplasseringen, vil også kunne aksepteres som gyldig alternativ til HMS-kort. Dette gjelder blant annet for:

- elever i grunnskole eller videregående opplæring som er utplassert i virksomhet i regi av skolen
- personer på forskjellige utplasseringstiltak finansiert av NAV
- flyktninger i arbeidstrening/praksis gjennom et introduksjonsprogram

Alle som medvirker til oppfyllelse av denne kontrakten skal benytte HMS-kort eller gyldig alternativ til dette til å registrere seg inn ved ankomst og ut når de forlater arbeidsstedet, enten på fastmontert registreringsløsning, dersom Byggherre krever det, ved bruk av en applikasjon eller lignende. Dette skal gjøres for Entreprenørens regning og risiko.

Entreprenøren skal om nødvendig etterregistrere arbeidere som har vært på lokasjonen uten å ha registrert seg i mannskapslisten.

Entreprenøren skal, for egen regning og risiko, bortvise personer som ikke har gyldig HMS-kort (eller eventuell dokumentasjon på innvilget HMS-kort i form av digital QR-kode) eller gyldig alternativ dokumentasjon som nevnt i tredje ledd.

Ved brudd på bestemmelsen kan Byggherre ilegge et gebyr på kr 750 per brudd per person.

Alle avtaler Entreprenøren inngår om utførelse av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende krav.

B.4.18. Krav om registrering og overføring av data fra Entreprenøren for bygge- og anleggsoppdrag

Entreprenøren skal sørge for at alle personer som har adgang til bygge- og anleggsplassen registrerer seg i Byggherrens system, HMSREG.

I bygge- og anleggsoppdrag hvor Entreprenøren er ansvarlig for adgangskontroll, skal Entreprenøren sørge for at alle personer som har adgang til bygge- og anleggsplatsen registrerer seg i HMSREG, og gi Byggherren tilgang til den registrerte informasjonen som foreligger i Entreprenørens system for registrering.

Entreprenøren skal, for egen regning og risiko, legge inn og kontinuerlig oppdatere opplysninger i HMSREG.

Opplysningene skal minimum inneholde:

- En unik identifisering av hver person som har adgang til bygge- og anleggsplatsen
- Tidspunkt for inn- og utregistrering
- Øvrig informasjon på HMS-kortet

Ved brudd på bestemmelsen kan Byggherren ilegge et gebyr på kr 1 500 per hverdag frem til forholdet er rettet.

B.4.19. Krav om pliktig medlemskap i StartBANK eller tilsvarende leverandørregister

Entreprenøren og eventuell underentreprenør skal ved kontraktsinngåelse oppgi StartBANK-ID eller fremlegge kopi av registreringsbevis fra StartBANK eller tilsvarende leverandørregister som inneholder oppdatert og kontrollert leverandørinformasjon. Entreprenøren og underentreprenør skal ved kontraktsinngåelse gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente skatte- og avgiftsinformasjon (SKAV-info) i hele kontraktsperioden.

Nye underentreprenører som er skriftlig forhåndsgodkjent og som har kommet til etter at kontrakt er inngått, skal være registrert i StartBANK eller tilsvarende leverandørregister før oppstart av kontraktsarbeidet og gi leverandørregisteret fullmakt til å innhente skatte- og avgiftsinformasjon (SKAV-info).

B.4.20. Krav om at minst 50 % av arbeidede timer skal utføres av faglærte

Det stilles ikke krav til faglærte håndverkere i denne kontrakten.

B.4.21. Krav om adskilte garderober

Entreprenøren skal etablere adskilte garderobefasiliteter for kvinner og menn, uavhengig av hvilke kjønn som til enhver tid jobber på bygge- og anleggsplatsen. Garderobene skal etableres i egne rom/brakkenheter med låsbar inngang og med antall wc/dusj i henhold til den til enhver tid gjeldende Fellesoverenskomsten for byggfag (FOB).

Unntak fra bestemmelsen kan tillates i henhold til unntaksbestemmelsene i Fellesoverenskomsten for byggfag.

B.4.22. Krav til bruk av lærlinger

Det stilles ikke krav til bruk av lærlinger i denne kontrakten.

B.4.23. Mislighold av kontraktsforpliktelser – konsekvenser for senere konkurranser

Brudd på entreprenørens plikter i denne kontrakten vil bli nedtegnet og kan få betydning i senere konkurranser, i overensstemmelse med regelverket for offentlige anskaffelser.

Alle avtaler entreprenøren inngår for utføring av arbeid under denne kontrakten skal inneholde tilsvarende bestemmelser.

B.5. Krav til aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv

B.5.1. Plikt til å utføre forenklet aktsomhetsvurdering

Entreprenøren skal arbeide for å ivareta grunnleggende menneskerettigheter, anstendige arbeidsforhold og internasjonal humanitærrett, samt hindre miljøødeleggelser og korrupsjon. Dette skal gjøres ved å benytte metoden for aktsomhetsvurderinger. Aktsomhetsvurderingene skal omfatte alle leveransene, inkludert varer (fra råvarestadiet via produksjon av komponenter til ferdig produkt), tjenester (blant annet transport), og/eller andre innsatsfaktorer som bidrar til å oppfylle denne kontrakten.

Entreprenøren skal senest fra kontraktsstart:

Entreprenøren skal organisere sitt arbeid for ansvarlig næringsliv i tråd med metoden for aktsomhetsvurderinger som beskrevet i internasjonalt anerkjente rammeverk som FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP) og OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper. Med dette menes:

1. Forankre metoden for aktsomhetsvurderinger i retningslinjer og styringssystemer.

Entreprenøren skal som minimum ha:

- Formelle policy/retningslinjer for ansvarlig næringsliv. Retningslinjene skal ivareta Byggherrens kontraktsvilkår og gjelde for egen virksomhet og i leverandørkjeden
- Skriftlige rutiner for å gjøre formelle policy/retningslinjer for ansvarlig næringsliv for leverandørkjeden (Suppliers Code of Conduct) kjent for leverandører/ underleverandører

og forretningsforbindelser som medvirker til utførelsen av denne kontrakt [Dette skal kun leveres hvis det benyttes underleverandører]

- Planer og rutiner for å gjennomføre aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv
- 2. Kartlegge og vurdere faktiske og potensielle negative konsekvenser for samfunn, mennesker og miljø som Entreprenøren enten har forårsaket eller bidratt til, eller som er direkte knyttet til Entreprenørens forretningsvirksomhet, produkter eller tjenester tilbudt Byggherren, gjennom leverandørkjeder eller forretningspartnere

Hva som menes med ansvarlig næringsliv, følger blant annet av:

- FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP)
- OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, inkludert følgende kapitler:
 - IV. Menneskerettigheter
 - V. Sysselsetting og forholdet mellom partene i arbeidslivet
 - VI. Miljøvern
 - VII. Bekjemping av bestikkelser, tilbud om bestikkelser og pengeutpressing
- Verdenserklæringen om menneskerettighetene (1948) og FN-konvensjonene om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter (1966) og om sivile og politiske rettigheter (1966)
- Internasjonal humanitærrett inkludert Genèvekonvensjonene. Dette innebærer at Entreprenøren ikke skal tilby varer eller tjenester fra leverandører som direkte eller indirekte medvirker til å opprettholde ulovlig okkupasjon.
- ILOs kjernekonvensjoner om grunnleggende rettigheter og prinsipper i arbeidslivet:
 - Forbud mot tvangsarbeid (ILO konvensjon nr. 29 og nr. 105)
 - Retten til fagorganisering og kollektive forhandlinger (ILO konvensjon nr. 87 og nr. 98. Der konvensjon nr. 87 og nr. 98 er begrenset ved nasjonal lov skal arbeidsgiveren legge til rette for, og ikke hindre, alternative mekanismer for fri og uavhengig organisering og forhandling)
 - Forbud mot barnarbeid (ILO konvensjon nr. 138 og nr. 182)
 - Forbud mot diskriminering (ILO konvensjon nr. 100 og nr. 111)
 - Retten til helse, miljø og sikkerhet (ILO konvensjon nr. 155 og nr. 187)
- Anstendige arbeidsforhold og arbeidsmiljølovgivningen der arbeidet utføres: Medvirkende arbeiders lønns- og arbeidsvilkår skal ikke være dårligere enn det som følger av den til enhver tid gjeldende arbeidsmiljølovgivning i det landet der arbeideren utfører sin del av arbeidet. Dette gjelder i hele leverandørkjeden, fra utvinning av råvarer og produksjon av hovedkomponenter, til sammenstilling og distribusjon av ferdig vare eller utførelse av arbeid. Av særlige relevante forhold fremheves 1) en lønn å leve av, 2) overholdelse av arbeidstidsbestemmelser, 3) helse, miljø og sikkerhet, 4) regulære ansettelsesforhold, inklusive arbeidskontrakter, samt 5) lovfestede forsikringer og sosiale ordninger.

Overnevnte er minimumsstandarder. Der hvor internasjonale konvensjoner og nasjonale lover og regler eller avtaler regulerer samme tema, skal den høyeste standarden legges til grunn.

Dersom Entreprenøren blir kjent med kritikkverdige forhold i leverandørkjeden, skal Entreprenøren informere Byggherren om dette uten ugrunnet opphold.

B.5.2. Plikt til å medvirke i kontraktsoppfølgingen

Byggherren etterstreber samarbeid som utgangspunkt, og ønsker dialog om eventuelle utfordringer i leverandørkjeden med mål om å få til varige forbedringer.

I kontraktsoppfølgingen kan Byggherren kreve at Entreprenøren:

- Deltar i oppfølgingssamtale(r) med Byggherren og eventuelle andre berørte interessenter
- Besvarer egenrapporteringsskjema senest fire uker etter Byggherrens utsendelse, med mindre Byggherren har satt en annen frist
- Fremlegger policy/retningslinjer, planer og rutiner for å gjennomføre aktsomhetsvurderinger
- Dokumenterer sitt arbeid med aktsomhetsvurderinger, inkludert tiltak for å stanse, forebygge eller begrense negative konsekvenser, samt gjenoppretting og erstatning for negative konsekvenser
- Gir en oversikt over produksjonsenheter i leverandørkjeden, inkludert deres hovedkomponenter og råvarer, etter Byggherrens nærmere angivelse
- Bistår i forbindelse med Byggherrens leverandørrevisjoner og innhenter all dokumentasjon som anses nødvendig:
 - Revisjon kan omfatte undersøkelser, innhenting av dokumentasjon og stedlig kontroll hos Entreprenøren, hos eventuelle underentreprenør og på steder der kontraktsarbeidet utføres. Entreprenøren skal vederlagsfritt stille nødvendige ressurser til disposisjon og oversende etterspurt dokumentasjon i forbindelse med revisjon eller kontroll. Medvirknings- og dokumentasjonsplikten omfatter også underentreprenør. Entreprenøren er ansvarlig for at underentreprenør oppfyller medvirknings- og dokumentasjonsplikten
 - Revisjon kan gjennomføres i perioden fra kontraktsinngåelse frem til seks måneder etter utløpet av kontrakten
 - Revisjon og stedlig kontroll kan utføres av Byggherren eller tredjepart engasjert av Byggherren. Tredjepart identifiseres i denne bestemmelsen med Byggherren. Entreprenøren kan motsette seg at en direkte konkurrent av Entreprenøren blir oppnevnt som tredjepart. Tillitsvalgte kan ikke nektes adgang ved stedlig kontroll der kontraktsarbeidet utføres

Byggherren har rett til å samarbeide med andre offentlige Byggherrer og samarbeidspartnere i oppfølgingen av aktsomhetsvurderingene for ansvarlig næringsliv, samt innenfor lovverkets rammer å dele relevant informasjon og dokumentasjon fra oppfølgingen. Byggherren skal sikre at informasjonen deles på forsvarlig måte.

B.5.3. Sanksjoner ved manglende ivaretagelse krav til aktsomhetsvurderinger for ansvarlig næringsliv

Ved brudd på krav om plikt til utføre aktsomhetsvurderinger eller plikt til å medvirke i kontraktsoppfølgingen, som manglende gjennomføring av, eller dokumentasjon på aktsomhetsvurderinger eller ved brudd på medvirkningsplikten, kan Byggherren gjøre følgende sanksjonsbestemmelser gjeldende:

- Entreprenøren skal rette brudd på krav om plikt til utføre aktsomhetsvurderinger eller plikt til å medvirke i kontraktsoppfølgingen. Entreprenøren skal fremlegge en tiltaksplan for når og hvordan brudd skal rettes. Tiltakene og fristene skal være rimelige sett i forhold til bruddenes art, alvorlighetsgrad og omfang. Tiltaksplanen skal fremlegges for godkjenning av Byggherren innen fire uker etter at bruddene ble oppdaget, med mindre Byggherren bestemmer noe annet. Dokumentasjon på retting skal fremlegges Byggherren for godkjenning uten ugrunnet opphold
- Ved alvorlige eller gjentatte brudd på krav om plikt til utføre aktsomhetsvurderinger eller plikt til å medvirke i kontraktsoppfølgingen, eller ved gjentatt tilsidesettelse av tiltaksplanen, kan Byggherren ilegge én eller flere av følgende sanksjoner:
 - Gebyr på kr 1 500 per hverdag inntil forholdet er rettet
 - Kreve midlertidig stans av hele eller deler av leveransen for Entreprenørens regning og risiko. Under stans vil ikke erstatningskjøp som foretas hos annen Entreprenør anses som kontraktsbrudd
 - Kreve at Entreprenøren bytter ut vare(r) eller underentreprenør uten kostnad for Byggherren
 - Heve kontrakten. Selv om Entreprenøren eller underentreprenøren retter, er dette ikke til hinder for at Byggherren kan heve

C. Tekniske bestemmelser

C.1. Tekniske rammebetingelser

C.1.1. Overordnede krav

Alle arbeider skal utføres iht. de krav som fremgår av:

- Konkurransesgrunnlaget
- Plan- og Bygningsloven med forskrifter og veiledninger
- Gjeldende norske standarder
- Relevante byggdetaljblader fra SINTEF Byggforsk
- Gjeldende brann- og helseforskrifter
- Arbeidstilsynets bestemmelser
- Kommunale vedtekter som berører byggearbeidene

Alle detaljløsninger skal være preakseptert eller dokumentert iht. bestemmelser gitt i TEK 17.

Arbeidene skal utføres på en håndverksmessig anerkjent og forsvarlig måte, og i henhold til NS 6450 Idriftsetting og prøvedrift av tekniske bygningsinstallasjoner.

Ved eventuelle avvik mellom denne beskrivelsen og nevnte standarder eller NBI-blader angitt i beskrivelsen, gjelder beskrivelsesteksten.

C.1.2. Klima- og miljøoppfølging

Krav til ytelse i forbindelse med klima og miljøoppfølging fremkommer i Oslo kommunes miljøkrav (kap. B.3), og det som utover dette fremkommer av dette dokumentet med vedlegg.

C.1.2.1 Miljøoppfølgingsplan (MOP)

Se kap B.3 Oslo kommunes miljøkrav og ellers krav til miljø i konkurransegrunnlaget med vedlegg.

C.1.3. Ytre miljø og andre rammebetingelser

Kontraktsarbeidene skal gjennomføres i eksisterende paviljonger og hovedbygning ved Lambertseter skole. Selve skolebygningen vil ikke være i drift i gjennomføringsperioden. Skolevirksomheten er flyttet til en midlertidig skolepaviljong i nærheten.

Byggeplassen ligger i et område med flere bygg, virksomheter og utearealer som vil være i ordinær drift gjennom hele byggeperioden. Området benyttes daglig av mange barn og unge, blant annet i forbindelse med skolepaviljong, Lambertseter bad, flerbrukshall, barnehage, fritidsklubb og nærliggende idrettsanlegg.

Entreprenøren skal ta særlig hensyn til barn og andre myke trafikanter ved planlegging og gjennomføring av kontraktsarbeidene. Adkomst til omkringliggende bygg og utearealer, samt rømningsveier og tilkomst for nødetater, skal opprettholdes gjennom hele byggeperioden.

Anleggstrafikk, vareleveranser og avfallstransport skal planlegges og gjennomføres slik at konflikter med brukerne av området begrenses. Det må påregnes restriksjoner knyttet til transport og støyende eller støvende arbeider i perioder med stor aktivitet i nærområdet. Nødvendig koordinering skal gjennomføres med Byggherren.

Detaljerte krav til forurensning, naboforhold, støv, støy, rigg, adkomst og trafikkavvikling fremgår av etterfølgende punkter og øvrige kontraktsdokumenter.

C.1.3.1 Returordning for emballasje

Hvis norsk entreprenør (merverdiavgiftregisteret i Norge) benytter emballasje, skal det senest ved kontraktsinngåelse fremlegges dokumentasjon for at entreprenøren er medlem i en returordning eller oppfyller forpliktelsen gjennom egen returordning med egen ordning for sluttbehandling, hvor emballasjen blir tatt hånd om på en miljømessig forsvarlig måte (Grønt Punkt Norge AS eller tilsvarende returordning).

C.1.3.2 Forurensning, utslipp og opprydding

Det er gjennomført miljøkartlegging av bygningsmassen. Det er blant annet påvist asbest, kromholdige materialer, ftalater, EE-avfall og andre helse- og miljøfarlige stoffer. Det vises til miljøkartleggingsrapporten og detaljbeskrivelsen for krav til miljøsanering og avfallshåndtering. (Vedlegg C.4.0 Miljøkartlegging)

Kontraktsarbeidene omfatter miljøsanering og innvendig lettriving. Entreprenøren skal gjøre seg kjent med miljøkartleggingsrapportene som inngår i konkurransegrunnlaget, og arbeidene skal planlegges og gjennomføres i samsvar med disse og mengdebeskrivelsen.

Dersom det under rivearbeidene avdekkes materialer eller bygningsdeler med mistanke om helse- og miljøfarlige stoffer som ikke er beskrevet i miljøkartleggingsrapportene, skal arbeidene i det aktuelle området stanses og Byggherren varsles før arbeidene videreføres.

Farlig avfall og øvrige avfallsfraksjoner skal håndteres, sikres, sorteres og leveres i samsvar med miljøkartleggingsrapportene, mengdebeskrivelsen og gjeldende regelverk.

Forurensende væsker som diesel, olje, kjemikalier og lignende skal behandles og oppbevares forskriftsmessig. Forskriftsmessig oppsamlingsordning på byggeplass skal etableres for å hindre utslipp.

Det tillates ingen form for utslipp eller søl på byggeplass eller til tilstøtende avløpsnett eller til uteområde. Alle former for utslipp eller søl skal behandles / renses på byggeplassen.

Entreprenøren er ansvarlig for disse forhold og skal sørge for å bekoste evt. rens, opprydding, masseutskifting og dekke eventuelle følgeskader (vegetasjon, dyreliv, renseanlegg, etc.).

Entreprenøren plikter å ha en beredskapsplan for potensielle miljøskadelige utslipp. Utslipp skal rapporteres fra alle entreprenører til Byggherren, KU og verneleder på byggeplassen. Ved store alvorlige utslipp skal brannvesenet varsles, i henhold til varslingsplan.

Gjenbruk av lett forurensede masser, som skal benyttes utenfor byggeplass, skal varsles og godkjennes av byggherren samt godkjennes av relevant offentlig myndighet der dette skal benyttes.

C.1.3.3 Naboforhold

Det skal tas hensyn til andre virksomheter i nærheten av byggeplassen.

Selve skolebygningen er ikke i drift, men skolevirksomheten er flyttet til en midlertidig skolepaviljong i nærområdet. Flere omkringliggende bygg og uteområder vil være i ordinær drift gjennom byggeperioden. I området nær skolen ligger Lambertseter bad , Lambertseter flerbrukshall, Lambertseter idrettspark, Lambertseter gård.

Området benyttes daglig av mange barn og unge samt brukere av idretts- og fritidstilbudene. Entreprenøren skal planlegge og gjennomføre arbeidene slik at ulempene og risikoen for omkringliggende virksomheter og brukere begrenses.

C.1.3.4 Støv og støy

Entreprenøren skal utarbeide handlingsprogrammer for å redusere støy og støv:

- Til nabolaget og omgivelsene
- I det enkelte arbeidsmiljøet / arbeidsoperasjoner sammen med UE
- Inne på byggeplassen generelt (støysoner)

Handlingsprogrammene skal fremlegges byggherren for godkjenning før arbeider startes opp.

Grunnlag for handlingsprogrammer er:

- Forskrift om begrensnig av støy i Oslo kommune,
- Forskrift om utførelse av arbeid,
- Trafikkstøv og støv fra byggeaktivitetene skal reduseres til et minimum. Tiltak skal beskrives i handlingsprogrammene

Det skal tas særlig hensyn til virksomhetene og anleggene angitt i punkt C.1.3.3. Naboforhold, herunder riving, pigging, boring, saging og håndtering av riveavfall, skal planlegges og koordineres med Byggherren. Berørte virksomheter i naboområde skal varsles i god tid før særlig støyende arbeider starter.

Kontraktsarbeidene omfatter miljøsanering, innvendig lettriving, demontering og fjerning av bygningsdeler og tekniske installasjoner. Arbeidene skal planlegges og gjennomføres slik at spredning av støv og fibre som kan inneholde helse- og miljøfarlige stoffer, herunder asbest og kromholdige materialer, hindres. Sanert materiale og riveavfall som kan inneholde helse- og miljøfarlige stoffer, skal emballeres og lukkes ved arbeidsstedet.

Entreprenøren skal etablere nødvendige støvreduserende tiltak tilpasset de enkelte arbeidsoperasjonene. Ved miljøsanering skal krav og anbefalinger i miljøkartleggingsrapportene legges til grunn.

Støyende og støvende arbeider skal planlegges og koordineres med Byggherren. Det skal tas hensyn til omkringliggende virksomheter og brukere av området, særlig:

- Lambertseter bad: Badet er i drift og har åpent for aktiviteter med Lambertseter svømmeklubb hver ettermiddag, og for publikum lørdager kl. 11.00–17.00 og søndager kl. 10.00–15.30. Inn- og utkjøring i disse tidsrommene skal begrenses mest mulig, og transport skal da ha følgemann.
- Lambertseter kirke: Støyende arbeider skal stanses ved begravelser og andre seremonier etter varsel fra Byggherren.

C.1.3.5 Riggplan

Byggherrens forslag til riggplan er vedlagt konkurransegrunnlaget. Entreprenøren skal gjøre seg kjent med riggplanen, tilgjengelige riggarealer og begrensninger som følge av omkringliggende bygg, virksomheter og uteområder i drift. For øvrige krav til riggplan vises det til punkt C.2.2.

Byggherrens forslag til riggplan, *Riggplan Lettriving* legges til grunn for planlegging av rigg og gjennomføring av kontraktsarbeidene. Entreprenøren skal utarbeide forslag til endelig riggplan med utgangspunkt i denne. Endelig riggplan skal fremlegges for Byggherren for godkjenning før oppstart av kontraktsarbeidene.

Riggplanen skal blant annet ivareta plassering og organisering av byggeplassgjerd, adkomst for gående og kjøretøy, kjøreport og rondell, lastesoner, avfallscontainere, verktøycontainere, sikring av vegetasjon og møteplass for evakuering.

Rigg og anleggstrafikk skal organiseres slik at gangforbindelser og adkomst til omkringliggende virksomheter og utearealer opprettholdes, og slik at hensynet til barn og andre myke trafikanter ivaretas.

C.1.3.6 Adkomst

Adkomst til byggeplassen skal skje fra Langbølgen via Glimmerveien og videre til anvist kjøreadkomst som vist i Byggherrens forslag til riggplan. Kjøretøy skal benytte anvist vendehammer som vist i Byggherrens forslag til riggplan.

C.1.3.7 Trafikkavvikling

Entreprenøren skal utarbeide en trafikkplan som godkjennes av Byggherren før oppstart. I tillegg til kravene i C.1.3 og C.2.2.2 gjelder:

- Rygging utenfor inngjerdet område skal kun skje med signalvakt;
- Lasting, lossing og parkering på Glimmerveien eller fortau er ikke tillatt;
- Gangbanen langs svømmehallen skal holdes åpen og ryddet;

C.1.3.8 Grunnforhold

Ikke relevant.

C.1.3.9 Eksisterende forhold i grunnen

Kontraktsarbeidene omfatter i hovedsak innvendige arbeider. Entreprenøren skal likevel gjøre seg kjent med eksisterende installasjoner og føringer som kan bli berørt av rigg, drift, adkomst og øvrig gjennomføring av kontraktsarbeidene.

Eksisterende installasjoner som ikke omfattes av kontraktsarbeidene, skal ikke skades eller settes ut av drift. Eventuelle arbeider eller tiltak som kan berøre slike installasjoner skal avklares med Byggherren før utførelse.

C.1.3.10 Tidligere anvendelser av- eller bebyggelse på tomten

Lambertseter skole er et eksisterende skoleanlegg. Bygg 01 samt bygg 02, 03 og 04 er oppført i 1953. Byggene har vært benyttet til skoleformål.

C.2. Teknisk beskrivelse

Beskrivelsen er bygd opp etter bygningsdelstabellen NS 3451:2009.

Der hvor det er beskrevet et konkret produkt er det å forstå som en referanse. Det kan tilbys et tilsvarende/likeverdig produkt som har de samme egenskapene når det gjelder kvalitet, funksjon og estetikk. I de tilfeller det tilbys alternativt produkt, så skal dette godkjennes av Byggherren.

Der hvor det er angitt at farge skal velges er det Byggherren som skal godkjenne fargevalget. Det skal være farger i henhold til RAL eller NCS fargesystem.

C.2.1. Detaljbeskrivelse

Den prosjekttilpassede tekniske beskrivelsen for kontraktsarbeidene fremgår av vedlegg C.2.1.1 - Lettriving bygg 02-03-04 og bygg 01 - Mengdebeskrivelse . Beskrivelsen er utarbeidet etter NS 3420 og angir omfang, mengder, utførelseskrav og øvrige krav til de enkelte arbeidene.

Kontraktsarbeidene omfatter blant annet rigg og drift, miljøsanering, forberedende arbeider, frakobling av tekniske installasjoner, innvendig lettriving og demontering av bygningsdeler og tekniske installasjoner samt demontering for ombruk.

For miljøsaneringsarbeidene skal mengdebeskrivelsen ses i sammenheng med de aktuelle miljøkartleggingsrapportene for de enkelte byggene.

Tegninger og øvrige dokumenter som det er henvist til i mengdebeskrivelsen, inngår som supplerende grunnlag for utførelsen av kontraktsarbeidene.

C.2.2. Rigg og drift

C.2.2.1 Generelt om rigg og drift

Det er opp til entreprenør å gjøre seg kjent på arbeidsstedet og å fremskaffe nødvendige opplysninger som har betydning for økonomi, fremdrift eller på annet vis har betydning for tilbudsgivingen.

Entreprenør er ansvarlig for alle felles rigg- og driftsytelser i prosjektet.

Alle rigg-, drifts- og byggeplassarrangementer som er nødvendig for å gjennomføre egne arbeider skal prises.

Det skal etableres låsbare porter i nødvendig omfang for å få utført arbeidene. Parkering kan planlegges på riggområde, alternativt gateparkering. Parkering for svømmehall og idrettsplass kan ikke benyttes av entreprenøren.

Rigg og drift skal tilpasses kontraktsarbeidene for K211 Innvendig lettriving og miljøsanering og gjennomføres med utgangspunkt i Byggherrens forslag til riggplan og mengdebeskrivelsen.

Entreprenøren skal ivareta nødvendig rigging, drift og nedrigging for kontraktsarbeidene i bygg 01 samt bygg 02, 03 og 04. Riggområder, adkomst-, lastesoner og plassering av avfalls- og verktøycontainere skal koordineres mot Byggherrens forslag til riggplan.

Byggherren har etablert midlertidig byggeplassikring, herunder byggegjerder, kjøreport og rondell. Entreprenøren skal drifte, vedlikeholde og ved behov supplere utstyr og materiell knyttet til byggeplassikringen i kontraktsperioden.

C.2.2.2 Adkomst- og ferdselsveier, samt byggeplassgjerder

Adkomst til byggeplassen skal skje i henhold til omforent riggplan og skal godkjennes av Byggherren. Adkomst til byggeplasskontor, skiftebrakker og innkjøring/ parkering skal være tydelig skiltet. Mottakskontroll for leveranser skal opprettes.

Ved rigging, lossing eller andre arbeider utenfor inngjerdet byggeplassområde skal Entreprenøren benytte vakt for å ivareta sikkerheten til myke trafikanter i området.

Entreprenøren skal til enhver tid sørge for sikker adkomst til arbeidsplassene og at det er opparbeidet frie ferdselsveier inne på byggeplassen.

Adgang til byggeplassen skal være med elektronisk rotasjonsgrinder (rondell) og elektronisk kjøre-/ glideport. Personlig og gyldig HMS-kort skal benyttes for adgang. Byggeplassen sikres med sammenkoblede og klatre-begrensende byggegjerder (maskevidde 5 cm) som kjøpes og monteres av byggherre.

Entreprenøren skal besørge nødvendig vaktordning, i de perioder når byggeplass ikke er i drift/ ferier. F.eks. gjelder dette i perioden: jul og nyttår, påske, sommerferie eller dersom byggherre pålegger dette direkte, som følge av manglende sikring av byggeplass av entreprenøren.

I gangveier skal alle typer kabler (VVS rør og EI-kabler mm.) ikke ligge på gulv men være hengt opp for å hindre snublefare.

Det skal ikke være ferdsel under hengende last. Alle inn- og utganger skal sikres mot fallende gjenstander med gangtunnel eller baldakin.

Gangtunnel for beskyttelse av tredjeperson skal settes opp i nødvendig grad og omfang skal godkjennes av byggherren.

Entreprenøren skal ikke påføre offentlig eller privat veg eller eiendom skade eller tilsøling. Eventuell skade og tilsøling skal utbedres umiddelbart.

All anleggstrafikk skal minimeres. Det skal utvises spesiell aktsomhet ved kryssing av veg og fortau.

Eksisterende adkomster til tilstøtende naboeiendommer skal opprettholdes for vanlig ferdsel i hele byggeperioden.

Entreprenøren skal besørge all nødvendig LED belysning, rekkverk, snørydding, strøing, rengjøring og vedlikehold av veier, plasser og ferdselsveier innenfor byggeplassen.

Entreprenøren er ansvarlig for å videreføre aktsomheten og påse at leverandører og underentreprenører er kjent med forholdene på byggeplassen og nærmiljøet.

Øvrige krav for byggeplassgjerder og rekkverk se vedlagte SHA-faktaark. (Vedlegg C.2.2.2 SHA-Faktaark)

C.2.2.3 Organisering av byggeplassen

Forslag riggplan:

Forslag til riggplan er utarbeidet av byggherren og viser mulig område for rigg med begrensinger mot naboeiendommer, tomtens bygningskonstruksjoner og arealer for plassering av kran, kontor- og mannskapsrigg, lager m.m.

Midlertidig påkobling for vann og avløp samt byggestrøm, er skissert ut fra mest naturlige påkoblingspunkter.

Provisorisk byggestrøm og vann hentes fra bygg 01, se punkt C.2.2.1. Ytterligere tilkoblinger til offentlig nett er ikke forutsatt. Dersom Entreprenøren har behov for dette, skal det avklares med Byggherren før søknad sendes VAV eller Elvia.

Det er ikke tillatt å røyke på byggeplassen. Røyking skal foregå på anvist sted, på innsiden av byggegjerdet, men ikke i området mot svømmehall.

Endelig riggplan:

Entreprenør skal fremlegge forslag til endelig riggplan, som skal godkjennes av byggherren før oppstart av kontraktsarbeidene.

Det skal tilrettelegges områder for: områder for røyking, lagring og oppbevaring av materialer og utstyr, særskilte farlige materialer, tilstrekkelig lager-, material- og redskapsbrakker og minimum 1 stk. HMS-container.

C.2.2.4 Bruksrestriksjoner på tomten

Areal utenfor inngjerdet anleggsområde som anvist på forslag til riggplan, tillates ikke benyttet av Entreprenør til noen form for virksomhet (rigg, lager, verksteder, lagring av materiell, lagring av masser, parkering etc.) uten at dette er godkjent av Byggherren og / eller annen offentlig myndighet.

Bygg 12 inngår ikke i kontraktsarbeidene og berøres ikke i denne fasen.

C.2.2.5 Inntakskontroll og personlig sikkerhetsinformasjon

Alle arbeidere skal ha gyldig HMS-kort for bygge- og anleggsnæringen. Alle renholdsarbeidere skal i tillegg ha gyldig HMS-kort for renholdsbransjen.

HMS-kort skal bæres synlig. Alle arbeidstakere skal informeres om og underskrive på skjema med personlig sikkerhetsinformasjon (PSI) ved førstedags fremmøte på byggeplass.

PSI skal finnes på de språk som er relevante for byggeplassen. Språkplan skal etableres for å sikre språkforståelse og danne grunnlag for PSI samt annen kommunikasjon på byggeplassen. Byggeplassens språkoversikt hentes fra HMSreg.

Alle arbeidere skal hver dag, registrere seg ved arbeidsstart før de går inn på byggeplassen.

Entreprenøren har ansvaret for at alle aktører på byggeplassen har nødvendig godkjente sertifikater og kompetansebevis, og må kunne dokumentere dette.

Av sikkerhetsmessige hensyn er det ikke tillatt å jobbe alene på byggeplassen. Ved utføring av arbeid skal det alltid være 2 stk. personer fra hver enkelt underentreprenør til stede. Dersom dette ikke er mulig må Hovedbedrift / Entreprenøren sørge for at beredskap og språk ivaretas ved at de selv er til stede på byggeplassen, så lenge arbeidene pågår.

C.2.2.6 Innkvartering

Det tillates ikke å innkvartere arbeidere på byggeplassen.

C.2.2.7 Brakker

Bygget fra 1996 stilles til disposisjon for Entreprenørens brakke- og kontorrigg, som vist i Byggherrens forslag til riggplan. Eksisterende toaletter i bygget fra 1996 kan benyttes. Nødvendige dusj- og garderobefasiliteter skal etableres av Entreprenøren. Entreprenøren kan i tillegg etablere toalett i bygg 01 del K.

I bygget fra 1996 skal entreprenøren medta et møterom og 8 kontorplasser til Byggherren. Det skal være tilstrekkelig med strømuttak, datapunkt og god WIFI dekning i rommet.

Entreprenøren skal levere et datanettverk med internetttilgang, både kablet og WIFI, som skal ha tilfredsstillende kapasitet for kontorarbeid og videomøter. Nettverket skal være ferdig etablert for tilkobling av endeutstyr. Alle typer endeutstyr (blant annet PC, mobil, printer) tilkoblet

datanettverket skal kunne kommunisere med hverandre. Dvs. at alle enheter i nettverket eksempelvis skal kunne kontakte printere. Endeutstyr skal kunne nå BH sin løsning for ekstern tilkobling.

Det skal etableres gode WIFI-signaler med kryptering i alle rom som BH disponerer. WIFI-nettverk skal ha et sterkt passord og bør bestå av minimum 16 tegn.

WIFI-nettverk med kort tidsmessig tilgang (Type Gjestenettverk) ønskes ikke. Etter førstegangs pålogging til nettverket, med SSID og passord, skal endeutstyret automatisk koble seg opp mot det samme nettverk.

Kontorplassene skal være komplett møblert med kontorpult med stol og reol med hylleplass. Det skal være tilstrekkelig med strømuttak samt god WIFI-dekning.

Informasjon om fast **2. linje** IKT-kontaktpunkt hos entreprenør (lokalisert i Norge) oversendes Oslobygg – helpdesk@obf.oslo.kommune.no ved oppstart av ny brakkerigg.

C.2.2.8 Oppsett og drift av webkamera på byggeplass

Byggekamera monteres av Byggherren.

C.2.2.9 Provisorisk strømforsyning, lys, vann- og avløp

Entreprenør skal besørge all installasjon, drift og vedlikehold av innvendige og utvendige provisorisk EL-anlegg, samt utbygging og drift av provisorisk vann og avløp som dekker behovet for egne arbeidere, underentreprenører, sideentreprenører og Byggherren i hele byggeperioden. Dette gjelder for brakkeriggen, byggene og utomhus.

I gangveier skal kabler, VVS rør og EL-kabler, ikke ligge på gulv men være hengt opp for å hindre snublefare.

Entreprenør skal besørge at all belysning på byggeplass og i gangveier (inn og ute) skal være av typen LED. Batteri-backup til belysning må etableres i tilfelles strømbryt. Arbeidsbelysning skal være av typen LED.

I rom/arealer som ikke er i daglig bruk så skal det være minimum 10 Lux som generelle belysning.

Strømsavbrudd eller tilsvarende gir ikke rett til økonomisk kompensasjon.

Provisorisk byggestrøm skal hentes fra hovedtavlerom i bygg 01. Provisorisk vann skal hentes fra bygg 01.

C.2.2.10 Provisoriske tettinger og oppvarming for tette bygg

Entreprenør skal medta alle nødvendige provisoriske tettinger for å holde vann, snø og kulde ute, samt sikre byggene mot adgang for uvedkommende. Transportåpninger skal holdes tette når de ikke er i bruk.

Entreprenør skal medta nødvendig oppvarming av tette bygg. Det skal benyttes oppvarmingsmetode som ikke tilfører fuktighet. Alle bygg skal holdes frostfrie både i riveperioden og i ventetiden frem til byggene overtas av neste entreprise.

C.2.2.11 Tildekking

Entreprenør skal medta tildekking, inklusive vedlikehold, for beskyttelse av gulvarealer, trapper og takteking mot skader i hele byggeperioden.

Entreprenøren skal beskytte bygningsdeler som skal bevares mot skade i hele kontraksperioden. Beskyttelse skal ikke festes i bygningsdeler som skal bevares, og skal vedlikeholdes slik at den ikke medfører snuble- eller rømningsfare.

Skader på bygningsdeler som skal bevares, skal utbedres for Entreprenørens regning i samråd med Byggherren.

C.2.2.12 Førstehjelpsutstyr og brannslukningsutstyr

Entreprenør har ansvar for at alt personell i kontraktskjeden får nødvendig opplæring og øvelse i beredskapsrutinene for byggeplass. Beredskapsøvelser skal avtales og godkjennes av byggherren. Det skal gjennomføres øvelse 1 gang pr år eller oftere ved behov.

Plassering av førstehjelpsutstyr, brannslukningsutstyr og samlingsplass skal angis på endelig riggplan. Riggplan skal oppdateres ved endringer. Egen HMS-container skal etableres.

Det skal sørges for at tilstrekkelig brannsluknings- og førstehjelpsutstyr er tilgjengelig på byggeplassen (i HMS-container) og i byggene i alle etasjer ved trappeløpene.

Absorbenter skal finnes i HMS-container.

Sykebåre skal være tilgjengelig i brakkeriggen eller i HMS-containeren.

Ved håndtering av ukjente stoffer/kjemikalier skal nødvendig verneutstyr være tilgjengelig.

Møteplass ved ulykker skal skiltes spesielt. HMS-container bør plasseres slik at denne er et naturlig samlingspunkt.

Der varme arbeider pågår skal det skal minimum være 2 stk. 6 kg brannslukningsapparater tilgjengelig.

C.2.2.13 Rømningsveier

Alle rømningsveier skal ha minimumsbredde på 0,9 meter. Disse skal merkes med etterlysende skilt for å vise utganger. Alle plan skal ha minimum 2 rømningsveier og utganger. Plankart skal settes opp på alle plan i byggene for å vise rømningsveier.

Alle rømningsveier skal tilpasses gjeldene situasjon på byggeplass og må oppdateres løpende.

Alle gangveier skal ha minimumsbredde på 0,9 meter og være ryddige ref. avsnitt om Adkomst- og ferdselsveier

Når eksisterende nødlys og rømningsskilt demonteres, skal rømningsveiene merkes provisorisk før demonteringen.

C.2.2.14 Stiger, gardintrapper og stillaser

Krav til stiger, gardintrapper og stillaser er beskrevet i vedlagte SHA faktaark.

C.2.2.15 Avfallshåndtering

Alt avfallet på byggeplass skal kildesorteres etter gjeldende krav i kontraktens beskrivelser.

Alle avfallscontainere skal være godt merket med type avfall, på de 4 språkene med fleste registrerte arbeidstakere (ref. språkplan) i tillegg til norsk og engelsk.

Plassering av avfallscontainerne skal fremgå av riggplanen.

C.2.2.16 Stoffkartotek

Entreprenøren har ansvaret for at alle produkter som skal benyttes i prosjektet skal vurderes i forhold til innhold av helse- og miljøfarlige stoffer.

Entreprenøren skal 14 dager før oppstart av byggeplassen ha registrert prosjektet i Cobuilder Collaborate (CC). CC skal benyttes som verktøy for å oppfylle krav om stoffkartotek og substitusjonsplikten. Når Entreprenøren har opprettet sin bruker i CC skal Byggherren inviteres inn til prosjektet i CC.

Stoffkartotek skal etableres med informasjon over alle produkter på byggeplassen med innhold av helse- og miljøfarlige stoffer. Oppdatering skal gjøres løpende.

Sikkerhetsdatablad for produktene skal finnes i stoffkartoteket minst 1 uke før produktene skal brukes på byggeplassen, slik at det kan gjøres en substitusjonsvurdering av produktene før de tas i bruk.

Informasjonen i sikkerhetsdatabladene skal være på norsk.

Dersom alle arbeidstakere på byggeplassen har tilgang til stoffkartoteket digitalt (mobil, BIM-stasjon, PC-skjerm mm) er det ikke krav til å ha et papirbasert Stoffkartotek i tillegg til det digitale. Papirbasert stoffkartotek skal være løpende oppdatert og plasseres i HMs-container.

Arbeidstakere som ikke behersker norsk skal gis tilstrekkelig informasjon og opplæring rundt bruken av produktene og opplysningene i sikkerhetsdatabladene.

Prosjektets språkplan må brukes for å evt. oversette datablad, til de aktuelle språk som en nødvendig, for å sikre språkforståelse.

Substitusjon skal foretas dersom det er produkter med innhold av farlige stoffer. Dersom det er sterke grunner for å benytte produkter med innhold av farlige stoffer, skal dette godkjennes av Byggherren før bruk

Dokumentasjon på substitusjonsvurdering skal foreligge i CC.

Alle produkter skal være forskriftsmessig merket og lagret.

C.2.3. Rent, tørt, bygg – Generelt

Se kap C.1.3.4 Støv og støy

C.2.4. Overtakelse

C.2.4.1 Overtakelse

Overtakelse av kontraktsarbeidene skjer på tidspunkt angitt i hovedfremdriftsplanen.

C.3. Tegninger og modeller

C.3.1. Generelt om tegninger

Alle tegninger ligger i Catenda prosjekthotel.

D. Krav til byggeprosessen

D.1. Administrative rutiner

D.1.1. Søknader

D.1.1.1 Generelle krav til innlevering av søknader

Entreprenøren må følge alle krav til innlevering av søknader i henhold til Plan- og bygningsloven og andre offentlige krav, og vil være kontraktsmessig ansvarlig overfor Byggherre for at søknad(er) om igangsettelse rettidig blir sendt Plan- og bygningsetaten.

All kontakt med offentlig myndighet i forbindelse med rammesøknad, søknad om igangsettelse, brukstillatelse og ferdigattest skal gå gjennom ansvarlig søker.

Dersom Entreprenør underveis i prosjektet ønsker å overføre ansvarsretter til sine underentreprenører, skal kostnaden med dette dekkes av Entreprenør som ønsker endringen. Byggherren skal varsles om eventuell overføring av ansvarsrett.

D.1.2. Intern kommunikasjon i prosjektet

D.1.2.1 Generelt om korrespondanse

Med korrespondanse menes brev, e-post, månedsrapporter, møtereferater, notater, varsler og krav, og tilsvarende administrative dokumenter. Korrespondansen skal av hensyn til saksbehandling og arkivering kun omhandle én sak. Det skal angis hvor kopi er sendt.

All korrespondanse skal merkes med prosjektets navn. Deretter angis hva saken gjelder.

Eksempel: ***"Prosjektnavn" Tverrfaglig kontroll***

All korrespondanse skal sendes via e-post til prosjektleder og byggeleder.

Alle dokumenttypene skal som hovedregel legges ut og distribueres fra prosjekthotellet.

Med mindre annet er avtalt, skal all kommunikasjon mellom nøkkelpersoner i prosjektet foregå på norsk.

D.1.2.2 E-post

E-post skal benyttes til enkle avklaringer hvor det ikke utarbeides notater, referater, rapporter eller lignende.

E-post merkes prosjektets navn og tema/sak i e-postens emnefelt, og stiles primært til én person eller til de personer som har oppfølgingsansvar, evt. med kopi til andre. Det er navnet i til-feltet som skal besvare e-posten. Det forventes ikke svar eller videre oppfølging fra personer som står i kopifeltet på e-poster.

Eksempel emne: ***"Prosjektnavn" Fremdriftsplan***

D.1.2.3 Brev og signerte protokoller

Brev, beslutningsnotater, protokoller og annet som normalt krever underskrift sendes som brev eller skannes og sendes som e-post.

Protokoll benyttes når det behandles saker eller tas beslutninger som må være skriftlig bekreftet. Protokoller skal underskrives av involverte parter. Som eksempel kan nevnes overtakelsesprotokoller og reklamasjonsprotokoller.

D.1.2.4 Referater

Det skal skrives referat fra alle møter og befaringer.

Alle referater skal inneholde opplysninger om:

- Tid og sted
- Referent
- Navn på deltakerne
- Formålet med møtet/befaringen
- Kommentarer til forrige referat
- Distribusjon av referatet
- Pålagte oppgaver; hvem – hva – når
- Vedtak/beslutninger

Oppgaver skal følges opp og fjernes ikke fra referatet før saken er avklart/oppgave utført.

Møtereferater skal sendes ut senest 2 arbeidsdager etter at møtet er avholdt.

D.1.2.5 Navngiving av dokumenter

Ikke aktuelt

D.1.3. Ekstern kommunikasjon

D.1.3.1 Korrespondanse mot myndigheter og andre eksterne aktører

All kontakt mot myndigheter og andre eksterne aktører skal avtales med prosjektleder. Leietaker og brukere regnes i denne sammenheng som eksterne aktører.

D.1.3.2 Kommunikasjon med media

All form for kommunikasjon i eksterne kanaler om prosjektet og forhold som gjelder kontraktarbeidet skal avtales og forhåndsgodkjennes av Oslobygg.

Oslobygg v/ prosjektleder og avdeling kommunikasjon skal kontaktes umiddelbart om alle henvendelser fra media.

Entreprenøren skal ikke uttale seg til media om forhold vedrørende kontraktsarbeidet uten på forhånd å ha konferert med byggherren. Generelt skal det henvises til byggherren i slike saker.

D.1.3.3 Profilerings/reklame

Alle leverandører, underleverandører og andre utenfor Oslobyggs prosjektledelse må avklare med Oslobygg i forkant dersom de ønsker å profilere sitt oppdrag for prosjektet.

All form for reklame og eksponering av den enkelte leverandør/underleverandør på byggegjerder og andre steder på byggeplassen krever forhåndsgodkjennelse fra Oslobygg.

D.1.3.1 Sosiale medier

D.1.4. Prosjekthotell

Prosjektet benytter projekthotell Catenda.

Prosjekthotellet benyttes til å distribuere og dele dokumenter, referater og tegninger. Byggherrens struktur på projekthotellet skal følges. Byggherren bekoster og administrerer projekthotellet.

Endringshåndtering skal håndteres i Catenda, mens Entreprenør kan bruke et annet system for håndtering av HMS/SHA avvik etter avtale med Byggherre.

D.1.5. Møter

Møter skal avholdes etter møteplan tilpasset det enkelte prosjekt. Byggherren står fritt til å innkalle til møter ved ytterligere behov.

D.1.6. Tegninger

D.1.6.1 Distribusjonsliste for tegninger

Byggherren publiserer tegninger elektronisk i Catenda. Hovedentreprenør er ansvarlig for videre distribusjon og plotting/utskrift av tegninger og annet produksjonsunderlag.

D.1.7. Fremdriftsstyring

D.1.7.1 Generelt om fremdriftsstyring

Entreprenørens styringssystem skal omfatte planlegging, styring og kontroll av fremdrift.

D.1.7.2 Tekniske krav

Alle planer skal være digitale og være utformet i MS Project eller programvare kompatibel med MS Project.

Alle plan-filer som oversendes Byggherren skal kunne åpnes direkte i MS Project uten omveier. Med omveier menes her f.eks. å måtte benytte andre konverteringsprogram eller annet. Fremdriftsplanene skal utarbeides i tråd med Byggherrens anvisninger.

D.1.7.3 Byggherrens hovedfremdriftsplan (nivå 1)

Byggherrens hovedfremdriftsplan omfatter alt arbeid i forbindelse med lettriving og miljøsanering , vedlegg E.3.1.1.

D.1.7.4 Fremdriftsplan (nivå 2)

Fremdriftsplan (nivå 2) er den detaljerte fremdriftsplanen som skal vise Entreprenørens ytelser og gjennomføring av prosjektet, tilpasset Byggherrens hovedfremdriftsplan.

Fremdriftsplan (nivå 2) utarbeides og vedlikeholdes av Entreprenøren. Fremdriftsplanen skal reflektere utviklingen av prosjektet. Den skal også vise hvorledes de bindende fristene skal overholdes, og skal fortløpende justeres for eventuell fristforlengelse eller forseringer.

D.1.7.5 Leveranseplan (nivå 3)

Ikke aktuelt

D.1.7.6 Prosjekteringsplan

Ikke aktuelt

D.1.7.7 Bemanningsplan

Entreprenøren skal levere en bemanningsplan i forbindelse med månedsrapporteringen. Denne skal i timer angi planlagt og faktisk bemanning i perioden, og planlagt bemanning kommende periode. Byggherren skal informeres ved endringer i bemanningsplanen.

D.1.7.8 Beslutningsplan

Entreprenøren skal innen fire uker etter kontraktsignering fremlegge beslutningsplan. Beslutningsplanen skal synliggjøre tidshorisont for alle nødvendige beslutninger fra Byggherren.

D.1.7.9 Plan for sluttfasen

Ikke aktuelt

D.1.8. Rapportering

Entreprenør rapporterer til prosjektleder via byggeleder. Rapporteringen skal skje innen den 5. i hver måned. Siste dag i måneden, med mindre annet avtales spesielt, skal være statusdato for innsamling av data.

D.1.9. Fakturering (tillegg til NS 8405, pkt. 28.1)

D.1.9.1 Faktureringsplan og fakturadato

Entreprenøren skal utarbeide en faktureringsplan. Kontraktssummen utbetales på grunnlag av denne.

Faktureringsplanen skal være splittet i henhold til Byggherrens oppsett for prosjektnedbrytningsstruktur (PNS). Fakturadato skal være den 1. i påfølgende måned etter at arbeidet er utført jf. produksjonskriteriene oppgitt i NS 8405 pkt. 28.

D.1.9.2 Fakturaadresse

Korrekt faktura skal sendes til:

Oslobygg KF
Oslo kommune, Fakturasentralen
Postboks 6532, Etterstad
0606 OSLO

Fakturaen skal merkes med Byggherrens navn og inneholde følgende opplysninger:

- Kontraktens navn : Innvendig lettriving og miljøsanering (K211)
- Ressursnummer (B6385003)
- Prosjektnavn og prosjektnummer: Lambertseter skole 11651001
- Fakturatype EHF
- Navn, prosjektleder i Oslobygg: Marit Nordheim Maastad

D.1.9.3 Krav om elektronisk faktura

Entreprenøren plikter å sende elektroniske fakturaer i godkjent standardformat fra dato for kontraktsinngåelse jf. forskrift om elektronisk faktura i offentlige anskaffelser. Entreprenøren må inngå en egen avtale med et aksesspunkt.

Dersom Entreprenøren ikke etterkommer krav om bruk av elektronisk faktura kan byggherren holde tilbake betaling inntil elektronisk faktura i godkjent standardformat leveres. Byggherren skal uten unødig opphold gi melding om dette. Dersom slik melding er gitt, løper opprinnelig betalingsfrist fra tidspunktet elektronisk faktura i godkjent standardformat er levert.

D.1.9.4 Prisstigningsfaktura

Prisstigningsfakturaer skal ha vedlagt spesifisert beregning av prisstigningsbeløpet.

D.1.9.5 Godkjente endringsarbeider

Fakturaer for endringsarbeider skal ha vedlagt godkjent endringsordre fra Byggherre, samt nødvendig dokumentasjon for eventuelle regulerbare poster eller regningsarbeid (faktura fra underentreprenør/timelister/ materiallister, osv.). Fakturadato skal være den 1. i påfølgende måned etter at arbeidet er utført.

Som et minimumskrav skal en endring splittes på flere PNS-koder hvis en PNS i endringen utgjør mer enn kr. 300.000,- ekskl. mva. Beløp under kr. 300 000,- ekskl. mva. kan i sin helhet føres på den PNS der hovedtyngden av endringer er.

Alle underbilag til endringsordre skal være merket med prosjektnummer og godkjent bestiller. Byggherren skal godkjenne de personer som har bestillingsmyndighet.

D.1.10. Avvikshåndtering

Når det avdekkes avvik iht. NS 8405 pkt. 17, skal dette registreres, håndteres, følges opp og loggføres. Dette gjelder uavhengig av hvem som har ansvaret.

Ved alvorlige avvik skal prosjektleder varsles umiddelbart. Status og logg for avvikshåndtering skal legges ved månedsrapport.

Personskader og nestenulykker skal rapporteres på SHA-portal til byggherren.

D.2. Kvalitetssikring

D.2.1. Kvalitetsplan

Entreprenøren skal etablere en prosjektspesifikk kvalitetsplan iht. respektive ansvarsområder i samsvar med ISO 10005:2018 "Retningslinjer for kvalitetsplaner". Prosjektspesifikk kvalitetsplan skal fremlegges for Byggherren før arbeidene påbegynnes.

D.2.2. Entreprenørens kvalitetskontroll

Entreprenøren skal utarbeide prosjekttilpassede kontrollplaner og sjekklister for egne arbeider innen produksjon.

D.3. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

D.3.1. Generelt om SHA

Alle faser av arbeidene skal systematisk planlegges og gjennomføres slik at de samlede krav og mål til Byggherrens SHA blir innfridd. Dette krever at alle i prosjektet, både i prosjekteringen og på byggeplassen, deltar aktivt i SHA-arbeidet og vektlegger SHA i alle arbeidsoperasjoner.

D.3.2. SHA-plan

Byggherrens SHA-plan er vedlagt konkurransegrunnlaget.

Entreprenøren skal bidra til at Byggherrens SHA-plan blir videreutviklet sammen med byggherrens Koordinator for prosjekteringen. Byggherrens mal for SHA-plan og risikomatrise skal benyttes ved endringer.

Entreprenøren skal sørge for å implementere SHA-planens krav hos alle underentreprenørens arbeidstakere gjennom egne sikkerhetskurs på byggeplass eller på annen måte sørge for forståelse igjennom møter.

Avvik fra SHA-plan skal rapporteres og korrigerende tiltak skal iverksettes omgående.

Rapportering av personskader og nestenulykker skal rapporteres omgående på SHA-portal til byggherren.

D.3.3. Ansvar, myndighet og organisering av SHA-arbeidet

Organisering av SHA-arbeidet er beskrevet i prosjektets SHA-plan. Ved oppstart av prosjekteringsarbeidet skal det gjennomføres gjennomgang av Byggherrens SHA-krav. Entreprenør skal ha samme målsetting for SHA i prosjektet som Byggherren.

D.3.4. Hovedbedrift i henhold til Arbeidsmiljøloven

Entreprenøren som til enhver tid er hovedbedrift, skal signere på skjema «Avtale Hovedbedrift(HB)».

Det er ikke mulig å være hovedbedrift dersom en entreprenør ikke har egne ansatte på byggeplassen.

D.3.5. Krav til kompetanse og opplæring innen SHA

Alle entreprenører på byggeplassen skal ha egne verneombud, uavhengig av antall ansatte på byggeplassen.

Det skal kunne dokumenteres at verneombudene har opplæring som verneombud, minimum 40 timers kurs eller tilsvarende HMS-opplæring. Dokumentasjon eldre enn 5 år vil ikke aksepteres.

Alle verneombud skal gjennomføre ukentlige vernerunder for eget firma i forkant av og delta på samordningsmøte og samordningsrunder som hovedbedrift gjennomfører ukentlig..

Alle entreprenører skal underskrive på samordningsavtale HB og UE-SE.

Alle arbeidstakere på byggeplass skal ha nødvendig opplæring av maskiner og utstyr fra sine egne firmaer. Gjennomført opplæring skal kunne dokumenteres. Hovedbedrift skal som sin del av samordningen på byggeplassen holde oversikt over gjennomført opplæring.

D.3.6. Krav til grunnleggende sikkerhetskurs

Alle arbeidstakere på byggeplass skal ha samme grunnleggende sikkerhetsopplæring.

Før de aktuelle kontraktsarbeidene startes av Entreprenør, underentreprenører, leverandører m.fl., må samtlige personer på de enkelte mannskapslistene i HMSreg, ha gjennomført følgende kurs og avmerket dette i HMSreg:

- Samarbeid for sikkerhet i bygg og anlegg (SfS BA) grunnleggende sikkerhetskurs – «Prosjekt Fareblind».

D.3.7. Oppfølging av SHA arbeidet

Entreprenørens representant for sin egen linjeledelse skal delta på Byggherrens ledelsesbefaringer på byggeplass dersom dette innkalles til.

Koordinator for prosjektering (KP) og koordinator for utførelse (KU) har rett til jevnlig å utføre relevante kontroller på byggeplassen.

Månedlige SHA-koordineringsmøter skal gjennomføres av både KP og KU. Entreprenørens byggeplassledelse eller selskapsledelse skal delta på disse møter, dersom byggherren mener dette er nødvendig.

D.3.8. SHA- og HMS-tavler

- SHA-tavle: Byggherren skal henge opp SHA-informasjonstavle utvendig ved hovedinngangene til byggene/ byggeplassen. Denne inneholder:
 - Forhåndsmelding til Arbeidstilsynet
 - Riggplan

- Varslingsplan for ulykker og nestenulykker
 - SHA - organisasjonskart for byggeplassen inkl. verneombud for UE
 - Hovedfremdriftsplan
- HMS-tavle: Hovedbedrift skal henge opp HMS-informasjonstavler innvendig i spisebrakkene (innvendig HMS-tavle). Denne skal inneholde:
 - Forhåndsmelding til Arbeidstilsynet
 - Riggplan
 - Varslingsplan for ulykker og nestenulykker
 - SHA-organisasjonskart for byggeplassen inkl. verneombud for UE
 - Hovedfremdriftsplan
 - Samordningsskjema (fra HMSreg)
 - Samordningsprotokoll fra siste runde
 - Fremdriftsplan med SJA (For både BH og Entreprenør)
 - SHA-plan
 - Risikomatrise
 - RUH-statistikk (oppdateres ukentlig og utarbeides av HB)
 - Sanksjonsmatrise "Brudd på sikkerhetsbestemmelser"

D.3.9. SHA-perm på byggeplassen

SHA-perm etableres av Byggherren.

Entreprenøren skal sørge for at prosjektets SHA-perm ajourføres fortløpende, i henhold til gjeldende arkivnøkkel. Det skal kun foreligge én SHA-perm på byggeplassen.

Entreprenøren skal sørge for at SHA-permen er lett tilgjengelig for alle arbeidstakere.

Dersom hovedbedriften har skjemaer, rutiner, o.l., som tilfredsstiller kravene i SHA-permen kan disse benyttes etter godkjenning fra byggherren. Eventuelle henvisninger fra SHA-permen til Entreprenørens HMS-system skal fremkomme lett synlig i SHA-permens innholdsfortegnelse.

D.3.10. Risikoanalyse SHA

Risikoanalyse SHA skal gjennomføres i henhold til NS 5814 - Krav til risikovurderinger/ NS 5815 - Risikovurdering av anleggsarbeid.

OBf sin mal for Risikomatrise skal benyttes. Risikomatrisen skal være vedlegg til SHA-planen.

Arbeidet med SHA risikoanalyse skal startes i prosjekteringsfasen og følges opp og oppdateres gjennom hele prosjektet.

Før oppstart av byggearbeidene skal risikoanalyse av hele gjennomføringen revideres basert på de endelige valgte løsningene for bygget og de tekniske anleggene.

I forbindelse med utarbeidelse og oppdatering av fremdriftsplaner, skal det gjennomføres nødvendige oppdateringer av risikomatrisen i samhandling med KU.

Alle på byggeplassen skal løpende identifisere risikofylte arbeidsoperasjoner for egne arbeidere og meddele dette til KP/KU som viderefører dette til SHA-planens risikomatrise.

D.3.11. Sikker Jobb Analyse (SJA)

Entreprenør skal sørge for at sine underleverandører gjennomfører SJA for egne arbeidere og deltar i Entreprenørens SJA der dette er hensiktsmessig.

Entreprenøren skal påse at alle relevante arbeidstakere deltar i SJA og er tilstrekkelig kjent med resultatet av SJA for hver enkelt aktivitet når det er behov.

Alle SJA som utarbeides av Entreprenør og eventuelle underleverandører skal være på norsk eller oversatt til norsk fra det språk arbeidslaget forstår.

SJA skal omfatte gjennomgang av arbeidsoperasjonen, ivaretagelse av risikoreduserende tiltak, vurdering av risikofaktorer/ uønskede hendelser, samt fastsettelse av krav til verneutstyr og sikringstiltak. SJA skal gjennomføres med utgangspunkt i SHA risikomatrise og den daglige utførelsen.

Alle entreprenører skal gjennomføre, dokumentere og arkivere SJA i SHA-permen.

Dersom det er krav til SJA som følge av SHA-planens krav til risikoreduserende tiltak, skal KU kontrollere og signere på SJA-analysen, at de spesifikke risikoreduserende tiltak er ivaretatt på vegne av byggherren.

D.3.12. Personlig verneutstyr

Krav til personlig verneutstyr er beskrevet i vedlagte SHA-faktaark.

D.3.13. Vedlikehold og kontroll av anlegg og utstyr

Entreprenøren skal etablere overordnede rutiner for jevnlig kontroll av anlegg og utstyr, som for eksempel stillas, løfteutstyr, løftestropper, brannslukningsapparater, maskiner o.l.

Anlegg og utstyr som har krav til årlig kontroll/sertifisering skal dokumenteres særskilt.

Kopi av dokumentasjon for sertifikatpliktige maskiner og utstyr skal foreligge på byggeplassen og holdes oppdatert av hovedbedrift.

Kjøretøyer og maskiner skal ha lett synlig informasjon om entreprenørens navn og telefonnummer.

D.3.14. Stans av arbeid og/eller bortvising av personer ved brudd på krav til SHA

Byggherren har myndighet til uten forhåndsvarsel å stoppe ethvert arbeid på byggeplassen dersom arbeider blir utført i strid med de til enhver tid gjeldende krav til SHA. Ref. "Brudd på sikkerhetsbestemmelser" i vedlagte SHA-faktaark.

E. Frister, dagmulkter og fremdrift

E.1. Frister

		Dagmulktsbelagt
1. Oppstart på byggeplass	10.12.2026	
2. Overtakelse	09.04.2027	JA

E.2. Dagmulkter og sanksjoner

E.2.1. Dagmulkter

E.2.1.1 Dagmulkt ved forsinkelser

Mulkten pr. hverdag skal utgjøre:

- 1 ‰ av kontraktssummen ved overskridelse av overtakelsesfrister som er avtalt, men ikke mindre enn kr. 3000 pr. hverdag.

E.2.2. Sanksjoner

Det er etablert sanksjoner for blant annet å ivareta Byggherrens krav til sikring av miljø og naboer i hele byggeperioden. Sanksjonene som er beskrevet nedenfor fratar ikke Byggherren rett til å kreve dekning for faktiske kostnader ved brudd på bestemmelsene.

Følgende sanksjoner vil iverksettes:

- Ved brudd på renhold av veisystem vil det etter ett varsel nødvendig renhold bli utført for Entreprenørens regning
- Ved brudd på krav innenfor SHA kan personell og/eller leverandører bortvises fra byggeplassen
- Ved utslipp eller forurensning i bekk eller offentlig spillvannsnett vil det påløpe mulkt pålydende kr. 50 000,- for hver overtredelse
- Ved unnlatelse av støvdempende tiltak. Etter ett varsel vil nødvendig tiltak bli utført for Entreprenørens regning
- Ved påføring av skade på trær som skal beholdes vil det påløpe mulkt pålydende kr. 50 000,- for skader på treet eller dets rotsone

E.3. Fremdriftsplanlegging

E.3.1. Overordnet fremdriftsplan (Byggherrens hovedfremdriftsplan)

Det vises til vedlagt hovedfremdriftsplan for lettriving og miljøsanering vedlegg E.3.1.1

E.3.2. Entreprenørens fremdriftsplan

Fremlegges for Byggherren av Entreprenøren etter inngåelse av kontrakt.

F. Vederlag

F.1. Prissammenstilling

Det vises til skjema for prissammendrag, påslag og timepriser i vedlegg F.1.1 Prisskjema.

F.2. Opsjoner

Det vises til vedlegg F.1.1 Prisskjema og vedlegg C.2.1.1 Lettriving bygg 02-03-04 og bygg 01-Mengdebeskrivelse.

F.3. Regulering

Kontraktssummen reguleres i henhold til NS 8405 pkt. 27.1. Ved reguleringen benyttes Statistisk Sentralbyrås indeks: «Boligblokk i alt».

G. Oppdragsgivers ytelser

G.1. Oppdragsgivers medvirkning

G.1.1. Byggherrens kontroller

Byggherren har rett til å gjennomføre kontroller og revisjoner på alle kontraktsparter og deres underleverandører.

Byggherren etablerer egen kontrollplan for gjennomføring av kontrollene.

G.1.2. Uavhengig kontroll

Ikke relevant.

G.1.3. Sikkerhet, helse og arbeidsmiljø (SHA)

Byggherren skal påse at SHA-perm etableres, ajourføres og fungerer etter forutsetningene.

G.1.4. Miljørevisjon

Byggherren har rett til å foreta miljørevisjon hos Entreprenøren og hos underentreprenører/-leverandører. NS-EN ISO 14001 Miljøstyringssystemer vil bli lagt til grunn. Denne rett til revisjon fritar ikke Entreprenøren for ansvar av noen art, selv om Byggherren har unnlatt å kontrollere, eller slik kontroll ikke har avdekket feil eller mangler.

Vedlegg

B.4.7.1	Skjema fullmakt
C.2.1.1	Lettriving bygg 02-03-04 og bygg 01 - Mengdebeskrivelse
C.2.2.2	SHA- Faktaark
C.3.1.1	Riggplan Lettriving
C.3.1.2	Tegninger ARK
C.3.1.3	Tegninger RIV
C.3.1.4	Tegning Elektro
C.4	Miljø
D.1.1	Mal for oppsett av avdragsfaktura
D.1.2	Mal for oppsett av tilleggsfaktura
D.3.2.1	SHA-plan
D.3.2.2	organisasjonskart for SHA
D.3.2.3	Risikovurderingsskjema innledende entrepriser
D.3.4.1	Oppsummering av spesifikke tiltak
E.3.1.1	Byggherrens hovedfremdriftsplan - K211 Innvendig lettriving og miljøsanering
F.1.1	Prisskjema